

BARIA SAMUYILA MƏNCAU

Maləmce **Baria Samuyila** mənana nda kpata Samuyila Mədəmbe ka bangcau amur acau-barabara mala yálmúrû mala murəm Dauda, tite a bu-nzali Yahuda a njar-kúnmur (akùré 1-4), sə amur nzalí puppup, kpapi andə Isərayila mənana a njar-nza ka (akùré 5-24). Mənia ka caugiləa na mənana à giləi kəla mənana kumban ngga, amur wara mənana Dauda war andə abiməbura mana à nda aba nzali male sə andə arəcandəa mala abəri-nzali ka, ace tangsə domurəm male andə tsək bunomurəm male bə pangnə rəcandəa. Dauda ka à ləmdəi bwa na mənana ndanə gūliarəu məlime andə pabamuru aban Bakuli ka, sə dəm ngga bwa na mənana gandənə nun babum abwana male bəa kùr bamuria arə kpate nə babumia mwashat ka. Kat andə amani ka, à ləmdəi Dauda kəla bwa mənana a bə pwari ka kə sən məsəswatər dāng, sə kə pàkki acaubikea məbike nə eare male ace mənana nə pək gır mənana nggūrəi andə bumi earkiyice ka. Səama lang Natan məbangnəa mala Yahweh kumi nə cau mala acaubikea male ka, Dauda ear ama məsəcau pàkki acaubikê, sə ak nunkiru mana Bakuli tasəi ka.

Do-yiləmu mala Dauda andə agir mənana peă ka, boarî amə Isərayila kərkər. Sə mənə tsəa lang nzali malea yi kútí aba tanni arə anza mənana à yiu nənzəmò, sə à earce alta bə murəm ngga, à earce bwa mənana <<muna mala Dauda>> na ko <<mə'kà Dauda na>> ka, mənana nda a

nggurkwar mala Dauda, sə nə pàk kəla yì ka.

Agir mənana a baləi ka

Dauda yálmúr bu-nzali Yahuda 1:1--4:12

Dauda yálmúr Isərayila kat 5:1--24:25

Apələa mədəmbe 5:1--10:19

Dauda andə Batsheba 11:1--12:25

Azunggəliban andə adoməkwane 12:26--20:26

Apələa mə'nzəmoè 21:1--24:25

Dauda okce lú mala Sawul

¹ Anzəm lú mala Sawul, lang Dauda nyàrəni wal amə'Amalek ka, pələa ueo a Zikəlag nongŋo bari.

² A tàruia nongŋo ka, bə bʷabura mənana pur a kàtì mala Sawul ka yiu, nə gír'nggūrəu məsanne arəi nə tú a bəmuri. Sə lang bʷaləna ban Dauda ka, bunno, kpa nə bəməsəi a nzali.

³ Dauda dī ama, <<A pur nə kəshe sə a yiu?>> Sə bʷabure pe wi eare ama, <<Ən bʷar nə bʷaro aba kàtì mala amə Isərayila.>>

⁴ Pələa Dauda dī ama, <<Lang sə gírni pǎ? Banggam.>> Pələa eari wi ama, <<Abwe bəngŋəni kun-munəo, sə dəm ngga pas atə aburana ka, à wuna, sə Sawul andə muna-bʷabura male Jonatan gbal ka, à wuna.>>

⁵ Dauda dī lagga mənəo banggiyi wi cau ka ama, <<Lang sə a sələ ama, Sawul andə muna-bʷabura male Jonatan ngga à wuna?>>

⁶ Laggè bang ama, <<Mə nda amúr nkono Gilbowa, sə ən yakiarə Sawul aban eangnəe arə nkongŋo male, sə awaru-pər andə amə'pər na tù aban yiu amurí.

⁷ Lang pələ məsəi a nzəmi ka, sənam, pələa tunəam, sə ən eari wi, nəma, <Mə ndya ka.>

⁸ Sə diem ama, <A nda yana?> Ən eari wi nəma, <Mə nda bwa'Amalek.>

⁹ Pələa banggam ama, <Yiu cam a nkanggariam sə wu wal-luem, acemənana mə nda aba tanni məkərkərnì mala lú, sə yiləmem malaká pur dāng.>

¹⁰ Nda ən cam a nkanggari sə ən wal-luí ka, acemənana ən sələna nəma pà nə au dāng anzəm mana bə kpana ka. Sə ən twal mbulan-murəm mənana a bəmúrí ka andə mbaga mənana a ngg-warbui ka. À ndya ən yinəi bwaməgule mem nəia ka.>>

¹¹ Pələa Dauda bwal nggea-daura male sannì,* sə aburana mənana kat à nda atè ka, à pàk anggo gbal.

¹² À pak-bumkidíkea, à bua, sə à gilmur ba pwarikpəra, ace Sawul andə muna-bwabura male Jonatan, sə ace abwana mala Yahweh andə bala Isərayila, acemənana à wal-luia a kun-munəo ka.

¹³ Pələa Dauda dí lagga mənəo yinəi wi nə cau ka ama, <<A pur a ya ban?>> Pələa eari wi ama, <<Mə nda muna mala bwa'kúndàngna, bwa'Amalek.>>

¹⁴ Dauda banggi wi ama, <<Pàk lang sə bangciu pàkkô arə loasə buo ace wal-lú bwa mənana Yahweh tàrì ka dāng?>>

¹⁵ Pələa Dauda tunə mwashat atà alaggana male, sə banggi wi ama, <<Kya wal-luí.>> Nda wali sə wù ka.

* **1:11 1:11** bwal nggea-daura male sannì ko <<bumkidíkea bwali kərkər.>>

16 Sə Dauda bang ama, <<Bafe mala nkiliò bə ue amuro, acemənanə we nə kuno sə a bang ama, <Ən wal-lú bwa mala Yahweh mənana à dārəi ka.>>

Nggyal keban mala Dauda ace Sawul andə Jonatan

17 Sə Dauda tsək mənə yì nggyal keban ngga, sə keban amur Sawul andə muna-bwabura male Jonatan.

18 Sə bang ama, bə à kànî amə'kau mala Yahuda mənə yì nggyal keban mənana à tunəi ama Nggyal mala Nta ka; nda kam a giləe aba Maləmce mala Jashar:†

19 We Isərayila, aməgulo mô amə'boarbwe ka, à walna-luia amur ankono mò.
Akanggərang aburana kpana!

20 Wu kəa nace a Gat dāng,
wu kəa hamnə ce amur anjarbala mala Ashkelon dāng,
cè amuna-maməna mala amə'Filisti pàkkidire,
cè amuna-maməna mala amə'dwanyi-kasə-batau pək-banboarnado.

21 Wun ankónó mala Gilbowa, mbulo ko ncimna bəkəa nya amur wun dāng,
ko amur ababan ma'wun mala pusə məsəsa ace apaboro dāng.

Acemənanə akəm sə à bəsəki antonghə mala akanggərang amə'lwa.

Ntonghə mala Sawul ka à hasəi wi mùrú dāng.

22 Nta mala Jonatan nyarnə te arə nkila,

† 1:18 1:18 *Maləmce mala Jashar: ko Maləmce mala Amə'bealu-pərapəra.*

ko arə mùrú-nyama mala akanggərang amə'lwa
mənana wal-luia ka dāng;

sə nggeabyau mala Sawul ka nyar bà dāng.

²³ Sawul andə Jonatan ngga,

abwana earcea sə à pwasəbum abwana.

Aba yiləmu andə lú ka, à gau dāng.

À kùtì ankwang nə kaurəa;

à kùtì a'im nə rəcandəa.

²⁴ Wun amuna-maməna mala Isərayila, wu bua
ace Sawul,

acemənana yì nda bwa mənana oasəa wun

agir-nggūrəu məboarne aməboarsəne,

sə giləkirə adaura ma'wun nə agir-njengəlan
ngga.

²⁵ Akanggərang aburana kpana a ban lwa!

Lú Jonatan na aban nongŋo amur ankono.

²⁶ Mə nda aba bumkidíkea aceo, mə'eambam
Jonatan;

A ndanə boaro abanam!

Earcearəu mô abanam ngga gir'ndali na kèrkər,

kùtì earban mala bwama.

²⁷ Akanggərang aburana kpana,

sə agirbura mala lwa uenabà!

2

À dārə Dauda bə duk murəm mala Yahuda

¹ Anzəm mənəia ka, Dauda dī Yahweh ama, <<Mə
kya aba mwashat atā alá mala Yahuda le?>> Sə
Yahweh banggi wi ama, <<Kyane.>> Dauda dīban
ama, <<Ake sə mə ká?>> Yahweh banggi wi ama,
<<A Hebəron.>>

² Pələa Dauda lo wari abanì andə amāmí gbal, Ahinoam b̄wama Jezəril, andə Abigiyel m̄ā-lú mala Nabal b̄wama Karmi.

³ Sə Dauda yinə aburana mənana à nda atè ka, koyan ngga andə amə'ḇala male; sə à duki arə alá mənana aba Hebəron ngga.

⁴ Sə aburana mala Yahuda yiu a Hebəron, sə à ḇārə Dauda ḇə duk murəm amur ḇala Yahuda. Lang à banggi Dauda ama, <<Aburana mala Jabesh-Giləyat na à tsəklú Sawul ka,>>

⁵ Dauda tasə amə'na-túrbân nə cau ḇban aburana mala Jabesh-Giləyat ama, <<Bə Yahweh tsəka wun b̄, ace pēməḇoarne mən̄ia wu ləmdəi Sawul ḇwaməgule ma'wun, nə tsəkluí ka.

⁶ Ado ka, ḇə Yahweh ləmdəa wun earcearəu male mənana kə gəshi raka, andə doməsəcau male. Sə mim gbal ka, mə nə pākka wun məḇoarne ace ḡir mənana wu pè ka.

⁷ Acemani ka, wu dum nə rəcandəa andə məsəkàngkàngṇa, acemənana Sawul mətala-ḇala ma'wun ngga pàngṇənà-lú, sə abwana mala Yahuda ḇārənam mə duk murəm amúria.>>

Kúnbuàna anre ḇala mala Dauda andə ḇala mala Sawul

⁸ Səama Abna muna-ḇwabura mala Ner, mə'sàrəban mala amə'lwa mala Sawul ka, twal Ishboshet muna-ḇwabura mala Sawul sə yinəi a Mahanayim.

⁹ Tsəi duk murəm amur abu-nzali Giləyat, andə Ashuri, andə Jezəril, andə Ifərem andə Benjami andə Isərayila kat.

¹⁰ Ishboshet muna-ḇwabura mala Sawul ka, ndanə apələa lumi-ine lang à tsəi duk murəm

amur Isərayila ka, sə yì ka pàk apələa bari a buno-murəm. Sə bala mala Yahuda ka, kpata Dauda.

¹¹ Sauwa mala bàkú mənana Dauda nda murəm a Hebəron amur bala mala Yahuda ka, apələa tongno-nong-bari andə azongŋo tongno-nong-mwashat na.

¹² Abna muna-bwabura mala Ner, atārəia andə aburana mala Ishboshet muna-bwabura mala Sawul ka, à lo a Mahanayim sə à o a Gibiyon.

¹³ Jowap muna-bwabura mala Zeruya* andə aburana mala Dauda puro sə à kya je andəia a guguri mənana a Gibiyon ngga. Nggəsan mwashat do a bui mala guguri man, sə bè nggəsan ngga do a nkaring mala guguri.

¹⁴ Abna banggi Jowap ama, <<Ado ka, bə səm tsək abea alaggana ma'səm bəà pur ace munəo, bwa andə bwa arəarəia, a badəm səm.>> Sə Jowap bang ama, <<Bə à lo.>>

¹⁵ Nda à lo, à cam-nə-came sə à ballia; aburana lum-nong-bari a bui mala Benjami andə Ishboshet muna-bwabura mala Sawul, sə aburana lum-nong-bari a bui mala Dauda.

¹⁶ Koyanale ka bwal bì a bamúrí sə zubi nkanggari-bum bì nə byau male, sə à kpa nzali à wũ atārəia. Nda tsəa sə mənəo yì ban a Gibiyon ngga, à tunəi ama, Helkat-hazurim ngga.†

¹⁷ Məsə munəo bangŋa a pwari mənəo. Aburana mala Dauda gandə Abna andə aburana mala Isərayila.

* **2:13 2:13** *Zeruya* ka bwama na, mə'nggaula Dauda. † **2:16 2:16** *Helkat-hazurim* ngga bələi nda <<batuli/nzawara mala akun-byau.>>

18 Amuna-burana mala Zeruya tàrú, à nda abanì: Jowap, andə Abishai, sə Asahel. Asahel ka, məbiki mire na kəla mbamba a bondo.

19 Asahel pərta Abna, binə kyang atà bui-məli ko mənggare, aban pərte.

20 Pələa Abna pələ məsəi a nzəmi sə na ama, <<A nda le, Asahel?>> Asahel ear ama, <<E, mə nda.>>

21 Abna banggi wi ama, <<Kyang atà buo məli ko mənggare; gbami mwashat atà alaggana, sə wu ak agirbura male arəi.>> Sə Asahel ka, deki pərte dāng.

22 Nyare Abna sà'arə Asahel ama, <<Nying pərtam. Kəa tsəem bən wal-luio dāng. Bə ən wal-luio ka, lang sə mə nə sən mə'eambo Jowap a baməsəi?>>

23 Sə Asahel ka, binə kyangye. Nda Abna zubi a bumi nə tətə nzo male ka. Nzoe kò kya pur a nzəmi; Asahel kpa a nzali abanì sə wũ a bədəm Abna. Bwa mənana kat yiu a ban mənana Asahel kpa sə wũ kam ngga, bwe cam gəs.

24 Sə Jowap andə Abishai ka à pyangnəata Abna. Lang pwari nə nggə ká kpa ka, à bwal ban mgbangban mala Ammah, tù a ban Giya, a njar ká babondo Gibiyon.

25 Pələa abwana mala Benjami ram rəia abanbwáná anzəm Abna, sə à cam amur mgbangban.

26 Pələa Abna tunə Jowap sə dī ama, <<Duməna púp səm nə lidamba nə wal-lú rəarə səm le? A sələ mbak ama nə nggá duk məlulle a masələate? Nə sau lang sə awu nə sà'arə abwana mô bəà nying pərta amə'eambia?>>

²⁷ Jowap eari wi ama, <<Kəla mənana Bakuli na kam nəyiləmu ka, bə a bangma cau man raka, mbak-kàngkàng abwana man pa nə vwakibuia arə pərta amə'eambia dāng ba dəmbari.>>

²⁸ Nda Jowap twang njawe, sə aburane kat go-gəs; à lidamba nə pərta Isərayila, ko à munə dəm dāng.

²⁹ Osso Abna andə aburana male gya nəba Araba aba dù mənə kat. À yəlî Nggeasala Jodan, sə à lidamba nə gya aba dəmbari mənə ba à yi bik Mahanayim.

³⁰ Lang Jowap nyarəni pərta Abna ka, ramba amə'lwa male pupup abanbwáná. Səni ka, aburana mala Dauda lum-bwamdə-tongno-nong-ine andə Asahel ka, à pà kām dāng.

³¹ Səama aburana mala Dauda wal-lú aburana mala Benjami gbəman-tàrú nə lumi-tongno-nong-mwashat mənana à nda atà Abna ka.

³² Jowap andə aburana male twal lú Asahel sə à kya tsəî a bembe mala tarri a Betalami. Pələa à gya aba dù kat sə à yi bwal Hebəron a kwaro-laban.

3

¹ Munəo mənana anre bala mala Sawul andə bala mala Dauda ka, tè sauwa. Làkkì mala abwana mənana à nda atà Dauda ka, lidamba nə gulo kèrkér, sə làkkì mala abwana mənana à nda atà bala mala Sawul ka, camarə amsəa.

Amuna-burana mənana à bəî Dauda a Hebəron ngga

(1 Acau Kpa 3:1-4)

² À bəî Dauda amuna-burana a Hebəron:

Muna-dɛmba male nda Amnon, nə bu Ahi-noam, ɓwama Jezəril;

³ ɓaria muni nda Kileyap, nə bu Abigiyel,* mā-lú mala Nabal, ɓwama Kamel;

tàruia muni nda Absalom, nə bu Ma'aka, ɓoarnsarile Talmai, murəm Geshur;†

⁴ inea muni nda Adonija, nə bu Haggit;

tongnoia muni, nda Shefatiya, nə bu Abital;

⁵ tongno-nong-mwashatia muni nda Itəreyam, nə bu Eglah, mālá Dauda.

Amuna-burana mənɪa ka, à ɓəlí Dauda a Hebəron.

Abna o atà Dauda

⁶ Lang munəo mənana anre ɓala mala Sawul andə ɓala mala Dauda lidɛmba ka, Abna camarə kumbi ɓamúri rəcandəa kpəm a ɓala mala Sawul.

⁷ Sawul didɣal ka ndanə mā-twala mənana à tunəki ama Rizpa, muna-ɓwama mala Ayah ka. Bè fara ka, Ishboshet banggi Abna ama, <<Ace mana, sə a kúti aban mā-twala mala tárrám?>>

⁸ Kara Abna ka, bumi lul kərkər nə cau mənana Ishboshet bang ngga. Pələa nyesəi wi cau ama, <<Mə nda ɓamur nvwa a bui mala Yahuda le?‡ Twal a tite ba yalung, ən ləmdə doməsəcau arə ɓala mala tarró, Sawul andə abəla, andə agyajam male. Ən tasə wun bə wu kpa a babu Dauda dāng. Kat andə amani ka, a tsəkam-cau-arəəm mala pək caubikea nə ɓwama mənɪa ka!

* **3:3 3:3** Balli aɓa: 1Sam 25:3-42. † **3:3 3:3** Balli aɓa: 1Sam 27:8; 2Sam 13:37-38; 14:32; 15:8. ‡ **3:8 3:8** Ko *A twalam kəla mə nda ɓwa məbane mə nə mak wun a bu Yahuda le.*

⁹ Bè Bakuli bashiam, sə yale bə wal-luem, mim Abna, bə ən pakki Dauda gır kəla mənana Yahweh kánbi wi ama nə pàkki wi ka, raka.

¹⁰ Mə nə tusə domurəm bə nying bala mala Sawul, sə mə nə tamsəkusə bunomurəm mala Dauda, amur Isərayila andə Yahuda, twal a Dan aban ká Biyasheba.>>

¹¹ Sə Ishboshet ka, nyare ne Abna kə cau dəm dāng, acemənana bangciu pàkki wi arəi.

¹² Pələa Abna tasəa amə'na-túrbân bəa kyanbi wi aban Dauda nə cau ama, <<Nzali ka, mala yana de? Kùrcau nə mim, sə mə nə bwalo kàm, ace yinə Isərayila kat a bano.>>

¹³ Pələa Dauda bang ama, <<Yàwá, mə nə kùrcau sənə we, səama, ən nggə earce gır mwashat nə we: A pà wunə sən baməsəàm dāng shebə we, atà dəmbe ka, a yinanə Mikal, muna-bwama mala Sawul, lang awu nə yiu a sənam ngga.>>

¹⁴ Pələa Dauda tasə amə'na-túrbân aban Ishboshet, muna-bwabura mala Sawul, bəa banggi wi ama, <<Pam māmám, yì Mikal, mənana ən pur'amuri mə alí nə nggú-bata amə'Filisti gbəman-mwashat ka.>>§

¹⁵ Anggo, Ishboshet túrbân sə à ak Mikal arə burí, Paltiyel, muna-bwabura mala Layish.

¹⁶ Kat andə amani anggo ka, burí o atè, camarə bua acei, amur njar kat aban ká dār a Bahurim. Pələa Abna banggi wi ama, <<Nyare o!>> Sə nyare o.

¹⁷ Pələa Abna nacau nə abwana-məgule mala Isərayila ama, <<Banì sauwuna adyan, mana wu

§ 3:14 3:14 Səni aba: 1Sam 18:20-25.

kə earce ama, wun nə tsək Dauda bə duk murəm ma'wun ngga.

¹⁸ Ado ka, wu pè wi, bə duk murəm! Yahweh ka panacau aban Dauda ama, <Nə bu guro mem Dauda, sə mə nə amsə abwana mem, Isərayila, a bə amə'Filisti sə a bə abia-məbura kat.> >>

¹⁹ Pələa Abna nacau nə amə'tàu mala Benjami. Sə wari a Hebəron, ace banggi Dauda gır mənana kat Isərayila andə bala mala Benjami puppup earənace ama à nə pàk ka.

²⁰ Lang Abna andə aburana male lumi-bari atè yiu aban Dauda a Hebəron ngga, Dauda pak gırlina-nàtà ace Abna andə aburana mənana à yiu atè ka.

²¹ Pələa Abna banggi Dauda ama, <<Earam, bə ən o mə kya ram Isərayila kat, ace bəwaməgule mem, murəm, ace mənana bəà kùrcau nə we, sə ace mənana wu yálmúr gır mənana kat babumo earkice ka.>> Nda Dauda tasə Abna o aba rəpwala ka.

Jowap wal-lú Abna

²² Zuku ka, aburana mala Dauda andə Jowap nyarəni ban mənana à wari kam ace təlliban ngga, sə à yinə gəna-lwa kpəm a buia. Sə Abna ka, pà a ban Dauda a Hebəron dāng, acemənana Dauda tasəni, uməna aba rəpwala.

²³ Lang Jowap, andə amə'lwa mənana kat atè à yi bwaləna ka, abwana banggi Jowap ama, <<Abna, muna-bəwabura mala Ner, yiu aban murəm, sə murəm dekini bə o, sə uməna aba rəpwala.>>

24 Pələa Jowap wari aban murəm, sə dī ama, <<Mana mənıa a pē ka? Abna yiu a bano! Palang sə a deki o? Sə ado ka nyarəna uməna!

25 We ka, a sūrənà rə Abna, muna-ɓwabura mala Ner; yiu male ka, nda ace swárkiö, sə bə sūrə puro mô andə nyare mô, sə bə sūrə gir mənana kat a pakkiyi ka.>>

26 Jowap pələa nying ban Dauda, sə tasə amə'na-túrbân atà Abna, ama bəà banggi wi bə nyare. À kya kumi a ban tūli-mùr mənana a Sirah ka, sə à nyesəi à yinəi. (Sə Dauda ka, sələce gırnī dāng.)

27 Lang Abna nyarəna yina a Hebəron ngga, Jowap warinəi aba bə muna kurəm a kún nggea-là, kəla nə nacau nəi, kə yia bari. Sə abanī ka, Jowap kara soa Abna nə byau a bumi, wal-luí, ace mbwegir akúnì nkila mala mə'eambi Asahel.

28 Nənzəmò, lang Dauda okce mənıa yì gir ka, bang ama, <<Mim sənə nzali domurəm mem, abadəm Yahweh tətək ka, bù səm pà aba cau mala sukki nkila mala Abna muna-ɓwabura mala Ner dāng.

29 Bə bafe mala nkila male sulə a bamur Jowap sə amur bala mala tárrí kat! Bə bala mala Jowap bəkəa ɗwanyi ɓwa mənana ndanə penye mana murgir kə sur kam, ko ndanə kwánó nggū,* ko muna-ɓwabura mənana nggilung-ɓwa na, ko mənana à wal-luí nə nggeabyau, ko kə paktəla girlina ka dāng.>>

30 (Jowap andə mə'eambi Abishai ka, à wal-lú Abna acemənana, yì na mənana wal-lú mə'eambia

* 3:29 3:29 *kwánó nggū* ko bə kwánó məɓike mala nggū rəu mana kə ak rə ɓwa ka.

Asahel, a kun-munəo a Gibiyon ngga.)

Dauda bua-lú Abna

³¹ Pələa Dauda banggi Jowap andə abwana mana kat andəi ka, ama, <<Wu sangi agir-nggūrəu ma'wun, wu oasə anggubyaú-doatú† arə wun, sə wu bua abadəm Abna.>> Murəm Dauda nə bəmuri ka, gya anzəm abwana mana à twal kpamgbang-lú ka.

³² Pələa à tsək-lú Abna a Hebəron; murəm loasə gí bua a bembə mala Abna. Sə abwana kat bua Abna.

³³ Pələa murəm tù mənía yì nggyal keban ngga, amur Abna, ama:

Boaro bə Abna wǔ kəla wù mala gəmbwa le?

³⁴ À tà ka abuo dǎng,
sə akusəo pà aba nsolo dǎng.

Kəla mənana bʷabura nə kpa abadəm amə'bealbikea ka, anggo sə a kpa.

Abwe kat bua acei dəm.

³⁵ Pələa abwe yiu aban Dauda, sə à buakiarəi bə lì gírlina sə pwari na piu a kuli. Sə Dauda ka, kángir ama, <<Bə Bakuli bashiam, yale bə wal-luem bə ən tsək gírlina ko bə kəgír a kunam sə pwari kpa ka!>>

³⁶ Sə abwana kat falənə mənía ka, sə gírni pwasəbumia. Yale koya gír murəm pè ka, pwasəbum abwe kat.

³⁷ Nda abwana kat andə Isərayila kat yi bwalte, a pwari mənəo ka, ama, murəm ngga, bui pà aba wal-lú Abna, muna-bʷabura mala Ner dǎng.

† 3:31 3:31 anggubyaú-doatú ko <<asanginagír>>

³⁸ Pələa murəm banggi amə'túró male ama, <<Wu sələ mbak ama, b̄waməgule nggea b̄wabura məcandəe kpana yalung a Isərayila?

³⁹ Yalung ngga, rəəm-wukina, kat andə amani ama, mə nda murəm mana à dārəi ka. Aburana mən̄ia, yia amuna mala Zeruya ka, à dupam nə kwanô kərəkər. Bə Yahweh mbwe mətúró-bikea akúni gír mənana kārəa arə bealbikea male ka!>>

4

À wal-lú Ishboshet

¹ Lang Ishboshet, muna-b̄wabura mala Sawul ongñəna ama, Abna wuna a Hebəron ngga, b̄abumi bunggi, sə Isərayila kat ka, mūr̄i-kàr̄i.

² A bàkú mən̄o ka, muna-b̄wabura mala Sawul, yì Ishboshet ka, ndanə aburana b̄ari mənana à nda ka amə'sàrəban amur anggəsan mala amə'lwa ace kánə təlliban ngga. Mwashat ateà ka, lulləi ama, Baanah, sə b̄è ka, lulləi ama, Rekap; yia mən̄ia ka, amuna-burana mala Rimon, b̄wa Beerot a t̄au mala Benjami na. (Beerot ka à balli āba bu-nzali Benjami,

³ acemənana abwana mala Beerot ka, à bangña à nying Gittem, sə à yì do kəla abəri mənana à yiu ace dola ka, sə à nda kam ba yalung.)

⁴ Jonatan, muna-b̄wabura mala Sawul ka, ndanə muna-b̄wabura, mənana gbakəri arə akusəi ka. Yì ka, ndanə apələa tongno, sə cau pur a Jezəril ama à walna Sawul andə Jonatan a munəo. Mə'iuləe twali bangña nə umnəi akaurəa, səama lang nda aban bangña nə o akaurəa ka, kara

muna kpa, nda duk gbakøre ka. Lullai nda Mefiboshet.

⁵ Rekap andə Baanah, amuna-burana mala Rimon, bwa Beerot ka, à lo aban ká a bala mala Ishboshet. À kya bik banì nè pwarizəkya, lang yì ka, ndaban nongño ace usələo mala pwarizəkya ka.

⁶ Bwama mə'yál kunbala ka nda aban nyauləki məssa-alkama; ntulo-ayiki sə koa ntulo; nda Rekap andə mə'eambi yi kúti zàng ngga.*

⁷ Lang à kutina aba bala ka, à kum Ishboshet, ndaban nongño amur gyangñan-nongño aba nda-nongño male. À zubi, à wal-luí, sə à kasə bamúrí. Pələa à twal bamúrí sə à gingnəi nè njar Araba dùkkù-dùkkù,

⁸ sə à yinə bamur Ishboshet aban Dauda a Hebəron. Sə à banggi murəm ama, <<Bamur Ishboshet nia ka, yì muna-bwabura mala Sawul, bioməbura, mənana alta yiləmo ka; Yahweh mbwenî bwaməgule mem, yì murəm akúni, amur Sawul andə nggurkwār male.>>

⁹ Səama Dauda nyesəi Rekap andə mə'eambi Baanah, amuna-burana mala Rimon cau ama, <<Mbək-kàngkàng Yahweh nakam, mənana akmúr yiləmem aba koya tanni mana kumam ngga,

¹⁰ lang bebwa yiu a Zikəlag sə banggam ama, <Sawul wuna ka,> bwê twali ama, ndarə yinəəm nè bəsacau məboarne. Səama ən bwal bwenî, ən

* **4:6 4:6** Gk: Ib Pələa à kùtí aba bala, kəla à nè d'arə məssa-alkama, sə à zubi a bumi. Pələa Rekap andə mə'eambi Baanah, à bangña à o.

wal-luí. Məno ka, nda tangnakusəu mana ən pe wi ace bəsacau male ka!

¹¹ Sə acemənana wun aburana aməbealbike, wu walna-lú mə'kunpwasəa a bala male, sə amur gyangjan-nongŋo male ka, mə nə pəkka wun gír mənana bike-kútibanì ka. Pà mə nə dīce nkile a bù wun, sə mə nə kidíki wun a banza re?>>

¹² Nda Dauda, pè alaggana male nzongcau, sə à wal-luia ka. À kasəki abuia andə akusəia, sə à gyarkia tù a ban guguri mənana a Hebəron ngga. Səama bamur Ishboshet ka, à twali à kya tsəi a bembe-ba-tali mala Abna, a Hebəron.

5

Dauda duk murəm Isərayila (1 Acau Kpa 11:1-3)

¹ Pələa atau mala Isərayila kat yiu aban Dauda a Hebəron, sə à ne wi ama, <<Səni, səm nda ka nkiliò andə nyamo.

² Didyal mənana Sawul nda murəm amur səm ngga, a ndà bwaməgule amur amə'lwa mala Isərayila. Sə Yahweh banggo ama, <Awu nə duk mə'yál abwana mem Isərayila, sə awu nə duk murəm amur Isərayila.> >>

³ Akanó a Hebəron Murəm Dauda kùrcau nə abwana-məgule mala Isərayila kat a badəm Yahweh lang à yina aban murəm ngga. À dārə Dauda nə mùrú olif bə duk murəm amur Isərayila.

⁴ Dauda ka, ndanə apələa lumi-tàrú a banza sə tita yálmúrû. Pək apələa lumi-ine a buno-murəm.

⁵ A Hebəron ngga pək apələa tongno-nong-bari nə azongŋo tongno-nong-mwashat nda murəm amur Yahuda, sə a Urəshalima ka, pək apələa

lumi-tàrú nè mäsəi tàrú nda murəm amur Isərayila kat andə Yahuda.

*Dauda li Urəshalima a lwa
(1 Acau Kpa 11:4-9; 14:1-2)*

⁶ Pələa murəm lo andə aburana male sə à wari a Urəshalima ace kánə lwa arə amə'Jebus, yì abwana mənana à nda à tita do a mənə yì là dídýal sə à ndakam ngga. Amə'Jebus sà'arə Dauda ama, <<A pà nè kúti kani dāng! Nggearə ante andə gbakəre ma'səm kārəna à nè mgbalio.>> Yia amə'Jebus ka à kə twali ama Dauda pà nè gandə kúti kano nè ak là arəia dāng, nda tsəa sə à bang anggo ka.

⁷ Sə kat andə amani ka, Dauda ak ban-məcandəe mala Siyona mənana ado à kə tunəi ama Nggea-là mala Dauda ka.

⁸ A pwari mənə ka Dauda bang ama, <<Bwa mənana kat nè kánə munəo arə amə'Jebus ka, duməna púp nè kàr nè njar-təta'nzali mala mùr sə nè bik ban amənə yì <agbakəre andə ante,> mənana à nda ka abibura mala Dauda ka.>> Acemani ka, à bang ama, agbakəre andə ante pa nè kúti a *balae dāng.

⁹ Anggo sə Dauda nyesə ban-məcandəe pələ là do male, sə tunəi ama Nggea-là mala Dauda. Sə Dauda bakiaba kàri banì, tite a ban Millo aban ká a baləu.

¹⁰ Anggo sə Dauda lidəmba nè gulo aba rəcandəa mala yálban, acemənana Yahweh Bakuli mənana Karban kat nè Gulo ka nda atè.

* 5:8 5:8 *balae ko bala mala Yahweh.*

¹¹ Hiram, Murəm mala nzali Taya tasə amə'na-túrbân aban Dauda, nə agbəlang nggun-seda, andə amə'túró shàr-nggun andə gballi-nggun, andə amə'túró bun-tali ace bak sheran, sə à bakkí Dauda bala.

¹² Nda Dauda yi sələ ama Yahweh dumsəni mbak-kàngkàng yì nda murəm amur Isərayila, sə dəm ngga Yahweh hangəlina domurəm male atəcau mala abwana male Isərayila.

¹³ Anzəm mənana Dauda tūrənəi Hebəron sə yina a Urəshalima ka, twalki amā-twala sə alki amaməna amur amənana ndanəia ka, sə à bəli Dauda amuna-burana andə amuna-maməna amur amənana ndanəia ka.

¹⁴ Amənia ka à nda ka alullə amuna-burana mala Dauda mənana à bəlia a Urəshalima ka: Shamuwa, andə Shobap, andə Natan, andə Solomon,

¹⁵ andə Ibəhar, andə Elishuwa, andə Nefeg, andə Jafiya,

¹⁶ andə Elishama, andə Eliyada, sə Elifelet.

*Dauda munəo andə amə'Filisti
(1 Acau Kpa 14:8-17)*

¹⁷ Lang amə'Filisti ok ama à dārəna Dauda nda murəm amur Isərayila ka, amə'Filisti kat o a alta Dauda ace gbamì. Səama Dauda okce, nda suləo wari aba kanggərang-ban ngga.

¹⁸ Adyan ngga amə'Filisti yiu, sə à mesə aba Bangnaban Refayim.

¹⁹ Pələa Dauda alta nê mala Yahweh ama, <<Mə kyan nə munəo arə amə'Filisti le? Awu nə tasəia aba buam le?>> Sə Yahweh earî Dauda ama, <<E,

kyane. Mbak-kàngkàng mə nə tasə amə'Filisti aba buo.>>

²⁰ Nda Dauda wari a Baal-perazim sə gandə amə'Filisti abanì; sə bang ama, <<Yahweh ar abalə abiam-məbura a badəmbam kəla ara mala mərbangəa.>> Acemani ka, tunə lullə banì ama Baal-perazim.†

²¹ Amə'Filisti nying abənzál malea a banì, sə Dauda andə aburana male pwanìa à umnəia.

²² Amə'Filisti yiu dəm, sə à yi mesə aba Bangnaban Refayim.

²³ Sə lang Dauda dībancau a ban Yahweh ka, Yahweh banggi wi ama, <<A pa wunə ká arəia [kporong] dāng. A kún mani ka, kàr nənəmia sə wu yiu arəia nə badəm anggun nkəling-kəling.

²⁴ Sə lang awu nə ok gì gya mala twalkusəu-anzəmarəia ani a bong anggun nkəling-kəling ngga, gbaratè akaurəa, acemənanà anggo ka, Yahweh angəñò-dəmba purna a badəmbo ace ká wəl amə'lwa mala amə'Filisti.>>

²⁵ Nda Dauda pàk gìrnì kəla mənana Yahweh tsəki wi nzongcau ka, wəl amə'Filisti tite a Gibiyon aban ká dār a Geza.

6

Dauda yinə Akwati Kùrcəu a Urəshalima (1 Acau Kpa 13:1-14; 15:1–16:3,43)

¹ Dauda nyare ramba aburana mala Isərayila mənana à tarkia ka kat abanbwaná, abwana á-lumi-tàrú.

† 5:20 5:20 Baal-perazim ngga bāləi nda <<Bwaməgule mənana kə ar ban, ko kə san ban ngga.>>

² Pələa Dauda lo andə aburana mənana kat à nda atè ka, sə à wari a Baala* aba bu-nzali Yahuda, ace twal Akwati Kùrcau a ban mənə, à nè yinəi, yì Akwati Kùrcau mala Bakuli, mənana à tunəi nə Lulləi, nggearə lullə Yahweh, Mətala Abangŋo, mənana do amur bunomurəm a nre ka acerup amur Akwatinî ka.

³ À tamsə Akwati Kùrcau mala Bakuli amur bəsa keke-ndā sə à pur nəi a bala mala Aminadap, mənana nda amur mgbangban ngga. Uzza andə Ahiyo, amuna-burana mala Aminadap ka à nda à kə gingnə bəsa keke-ndê ka.

⁴ À pur nəi nə Akwati Kùrcau mala Bakuli amurî, a bala mala Aminadap, mənana nda amur mgbangban ngga. Ahiyo na aban gya a badəm Akwatini.

⁵ Sə Dauda andə bala Isərayila kat ka, à ndaban pakkidire, à kə yalke abadəm Yahweh, nə nggyal andə walki adànà andə azangŋan, andə akaratabu, andə awassak, andə akpaksha.

⁶ Səama lang à yina a katəra mala Nakon ngga, ndā annda, pələa Uzza ləmdə bui bwal Akwati Kùrcau mala Bakuli [ace mənana bəkəa kpa raka.]

⁷ Kara bumlulla mala Yahweh earke arə Uzza, sə Bakuli koè túrí a nzali a banì atàcau mala mənəia yì yàl-nzong ngga. Nda Uzza wù akə banì a nkanggari Akwati mala Bakuli ka.

⁸ Sə bum Dauda lúllô ace ara mala bumlulla mala Yahweh amur Uzza; nda tunə lullə banì ama Perez Uzza,† sə anggo sə à kə tunəi piu ba yalung ngga.

* **6:2 6:2** Baala Mənia ka bə lulləu na ace Kiriāt-Jarim. † **6:8 6:8** Perez Uzza ka baləi nda <<Ara arə Uzza.>>

⁹ Bangciu pàkkî Dauda arə Yahweh a pwari mənə ka, sə bang ama, <<Lang sə Akwati mala Yahweh nə yiu abanam?>>

¹⁰ Dauda eare nə yinə Akwati Kùrcəu mala Yahweh aba Nggea-là mala Dauda dāng; a kún mani ka kàrnəi a bala mala Obed-Edom bwa'Gitti.

¹¹ Nda Akwati Kùrcəu mala Yahweh ue a bala mala Obed-Edom azongno tārú, sə Yahweh tsəki Obed-Edom bù andə amə'bala male kat.

¹² Cau yiu aban Dauda ama, <<Yahweh tsəngnəni bala mala Obed-Edom bù andə gir mənana kat ndanəi ka, atəcau mala Akwati mala 'Bakuli.>> Nda Dauda wario kya twal Akwati Kùrcəu mala 'Bakuli a bala mala Obed-Edom, sə yinəi a Nggea-là mala Dauda nə banboarnado ka.

¹³ Lang aburana mana à kə twal Akwati mala Yahweh twalna kusəia tongno-nong-mwashat ka, Dauda pà gir'nkila nə jamnda andə muna-ndə mə'nyane.

¹⁴ Dauda oasə efot‡ mala nggubyaú linən arəi sə ndaban ta'nggwam nə rəcandəa male kat abadəm Yahweh.

¹⁵ Anggo sə Dauda andə bala Isərayila kat yinə Akwati mala Yahweh, nə buà-gāwàn andə twang anjawe.

¹⁶ Sə lang à ndaban kúti nə Akwati mala Yahweh aba Nggea-là mala Dauda ka, Mikal, boarnsarile Sawul sənban a məsəkurəm. Sə lang sən Murəm Dauda aban yalke sə kə ta'nggwam a bədəm Yahweh ka, kara bəsəki Dauda a babumi.

‡ **6:14 6:14** *efot* ka daura-múrbi mala adaura-pəris na. Balli aba: Pur 28:4-28; 1Sam 2:18.

17 À kùtí nè Akwati Kùrcau mala Yahweh sà à kya tamsəi a ban male, aba tara mənana à loasəi acei ka; sà Dauda pāki apagir mala pisəe kəring andə apagir mala dotarəu abadəm Yahweh.

18 Anzəm mənana Dauda malna pāki apagir mala pisəe kəring andə apagir mala dotarəu ka, tsəki abwana bù aba lullə Yahweh, Mətala Abangŋo.

19 Sə gaki abwe kat, aba bwabundəa mala Isərayila puppup, bəredi, andə nyama, andə kyak mala dabino, andə kyak mala bəla-anap mə'ime; pè koyan ngga kāmbe, aburana andə amaməna kat. Anzəm mənə ka abwana mesə kat, sà koyan ngga nyar a bala male.

20 Pələa Dauda nyare nə ká a bala ace tsəki aməbala male bù. Səama [māmí] Mikal muna-bwama mala Sawul puro nə nggá kúllì, sà bang ama, <<Bafo yalung ngga murəm Isərayila pàní bamúrì gulo kpana-kpana, mənana swár agir'nggūrəi sà pur nə barəi aba dʒwanyi kəsəkya, a məsə aguro male, aburana andə amaməna, kəla mənana mwashat atà aburana məbane kə pak ka! >>

21 Pələa Dauda eari Mikal ama, <<Mə nda [aban ta'nggwam] abadəm Yahweh, mənana nying tárró andə bala male kat sà twalam, nyesəam mə duk mədəmba amur Isərayila abwana mala Yahweh ka. Acemani ka, mə nə pakkidire abadəm Yahweh.

22 Mə nə tsək bamúràm aba kəsəkya mənana kùtì mənə ka, sà mə nə dum nə kyauwikiban a məsəəm. Səama a məsə aguro amaməna mənə a bangcea ka, mə nə dum nə gulo!>>

²³ Nda Mikal, muna-bwama mala Sawul ue nkombi na aba do-yiləmu male kat.

7

Yahweh pàcau aban Dauda

(1 Acau Kpa 17:1-15)

¹ Murəm Dauda ka, Yahweh pe wi usələo, yállí arə abi-məbura mənana kat à gumbəli ka, sə yi do a bala male.

² Pələa murəm ne Natan məbangnəa ama, <<Səni, mə ndya ən do a bala mənana à bè nə nggun-seda* ka, sə Akwati Kùrcəu mala Yahweh ka nda kano a gumli.>>

³ Natan earî murəm ama, <<Pàk gîr mənana kat a ndanəi a babumo ka, acemənana Yahweh na atò.>>

⁴ Səama àkè dù mənəo ka Yahweh ne Natan ama:

⁵ <<Kyane kya ne guro mem Dauda ama, <Mənia ka nda cau mala Yahweh: A nda mənana awu nə bakkam bala mə duk kam ngga le?

⁶ Twal a pwarian mənana ən pusə amə Isərayila a Masar bà yalung ngga, ən duk ma aba bekə bala dāng. Ən nggə turki nə turkio arə abân, aba gumli kəla ban-do mem.

⁷ Arə abân mənana kat ən gingnə amə Isərayila kat kàm ngga, ən bua nə kə bwa atà abwana-məgule mənana ən twalia ace yál abwana mem amə Isərayila ka ama, <<Ace mana sə wu bakkam bala nə nggun-seda raka>>le?>

⁸ <<Acemani ka, banggi guro mem Dauda ama: <Mənia ka nda cau mənana Yahweh

* 7:2 7:2 nggun-seda ko nggun məboarjami

Mətala Abangŋo kə bang ngga: Ən twalo a ban yál-agir a bondo, a ban gyata anzur andə ambul, sə ən nyesəo a pələ mægulo amur abwana mem Isərayila.

⁹ Ban mənana kat a wari kam ngga, mə nda atò, sə ən twalta abio-aməbura kat a badəmbo. Ado ka mə nə tsək lulləo nə zəkí kpəm, kəla mala abwana aməgulke mala banza.

¹⁰ Mə nə kumbi abwana mem Isərayila bando, sə mə nə dumsəia kəm, ace mənana bəà do a nzali mənana malea na ka, sə kə bwa pà nə zorəia dəm dāng. Abwana aməbealbike pà nə paria dəm, kəla mənana à pangnəia dídyał,

¹¹ tite arə apələa mənana ən twal akasəla amur abwana mem Isərayila ka dāng. Sə mə nə po usələo arə abio-aməbura. Mim Yahweh ən nggə nô ama, nənggearəam, mə nə tsəo nggurkwār mò bə duk bala-murəm.

¹² Lang a yi wuna, à tsəngŋənó atà akeô ka, mə nə loasə mwashat atà aməkeo, mənana nə pùr a tərto ka, bə duk murəm a buno mô, sə mə nə tsək domurəm male bə cam nə rəcandəa.

¹³ Yi nda bwa mənana nə bakkam bala, ace lulləam ngga. Sə buno-murəm mala domurəm male ka, mə nə kwákítè nə cam kàngkàng, málá male pà kəm dāng.

¹⁴ Mə nə duk tárrû abaní, sə yi ka nə duk munem. Bə pək caubikea ka, mə nə giləki, mə nə kwarkiri nə nkamso, kəla mənana koya tárrú nə pàngnə muni ka.

¹⁵ Sə pəməboarne aba earcearəu mem mana kə dəurə raka, pà nə nyingte, kəla mənana ən twali

arə Sawul ka dāng, yì Sawul mənana ən pusəi ace mənana wu duk murəm ngga.

¹⁶ Bala mò andə domurəm mò ka, à nè lidəmba a badəmbam, tè pà nè mal dāng, sə buno-murəm mò ka, nè cam kàngkàng masələate pà kàm dāng.> >>

¹⁷ Natan banggi Dauda acau mənía ka kat kəla mənana à ləmdəi wi aba səna mənía kat ka.

Hiwi yàwá mala Dauda

¹⁸ Pələa Murəm Dauda wario sə kya do abadəm Yahweh, sə bang ama:

<<Mə nda yana, sə mana nda bala mem, mənana We Mətalabangŋo Bakuli, a pakki agir mənía kat acem ngga?

¹⁹ Sə kat andə amani ka, mənə a məsəo, We Mətalabangŋo Bakuli ka, gír mə kyauwe na, acemənana a nyare a nacau amur bala mem, mim guro mò, amur gír mənana awu nè pè, arə anza mənana à nè yiu kuko ka. Anggo sə a kə pangnə abwapəndəa kat le, We Mətalabangŋo Bakuli?

²⁰ Mana dəm mim Dauda, mə nè gandə banggo? A súrənà yan nda mim, guro mò, We Mətalabangŋo Yahweh.

²¹ Nda atəcau mala pacau mò, sə aba kpata kàne mò sə a pàk mənía yì gír mägule ka, sə a ləmdəi abanam mim guro mò, ace mənana mə sələce ka.

²² Acemani ka, gulo ka mona, We Mətalabangŋo Yahweh! Kə bwa pà kàm kəla we dāng, sə kə Bakuli pa kàm dāng she we, kəla mənana səm oè nè kir səm ngga!

23 Ya nzali mala abwapəndəa na kam mwashat a banza kəla abwana mô Isərayila, mənana We Bakuli malea a pur ace ká akmúria kəla abwana ace bamúró, sə ace kumbi bamúró lulləu ka? A pàkki agir mægulke andə agir kàrmúrú acea, nə pər anzali mala abwapəndəa andə abakuli malea a badəmbia, yia abwana mô mənana a akmúria a Məsar ka.†

24 A tsək Isərayila bə duk abwana mô tətək, sə We Yahweh ka a duməna Bakuli malea.‡

25 Sə adyan ngga, We Yahweh Bakuli, cau mənana a ne amuram mim guro mò sə amur bala mem ngga, lumsəi bə kum came tətək. Pə kəla mənana a ne ka,

26 ace mənana lulləo bə dum nə gulo tətək ka. Sə abwana nə bang ama, <Yahweh, Mətala Abangŋo, nda Bakuli amur Isərayila!> Sə bala mala guro mò, mim Dauda ka bə lidəmba abadəmbo tətək,

27 acemənana We Yahweh mənana a Karban Kat nə Gulo, yì Bakuli mala Isərayila ka, a ləmdəni abanam, mim guro mò ama, awu nə bakkâm bala.§ Nda gír mənana tsəa sə mim guro mò ka, ən kum məsəkàngkàngŋa mala pakhiwi a bano ani ka.

28 Ado ka, We Yahweh Bakuli, a nda Bakuli, sə acau mò ka məsəcau na. A panacau mala mənəia yì gír məboarne ka abanam, mim guro mò.

29 Acemani ka, bə bumə pwasəo wu tsəki bala

† 7:23 7:23 Balli gbal aba: Nggur 4:32-38. ‡ 7:24 7:24 Balli gbal aba: Pur 6:7; Nggur 26:18. § 7:27 7:27 awu nə bakkâm bala ko awu nə tsək amunem andə aməkem à nə duk amurəma.

mala guro mò bù, ace mənana bə lidəm̄ba tətək
abadəm̄bo. We Yahweh Bakuli ka, a angŋa-dəm̄ba
a nanacau, sə nə tsəkbu mò ka, bala mala guro mò
nə kum tsəkbu tətək.>>

8

Alimurəm mala Dauda a lwa

¹ *Anzəm mən̄ia ka, Dauda gandə amə'Filisti a
lwa, sə yinəia abata rəcandəa male; sə ak nggea-
lā Meteg Ammah a babù amə'Filisti.

² Dəm ngga, Dauda gandə nzali Mowap a
lwa. Pələa tsək amə'Mowap à nonggi a nzali
a nkanggari-arəia. Karəki sarəa mala nongŋo
malea nə nggúr. Abanì bari aba gauwe tărú
mala abwana mən̄o ka, wal-luia, sə nying banì
mwashat nəyiləmu. Amə'Mowap duk aguro mala
Dauda, sə à yinèi wi nə agir-cemi†.

³ Lang Hadadeza muna-bwabura mala Rehop,
murəm Zoba puro ace ká nyesə bu-nzali mənana
a ban Nggeasala Yiufəretis, abata rəcandəa male
ka, Dauda gandəi a lwa amur njar‡.

⁴ Dauda gbami aməpər á-mwashat nə gbəman-
tongno-nong-bari (1,700) andə asoje-kusəu á-lumi-
bari (20,000) arə murəm Zoba. Sə Dauda kasəki
amazo kusə apər mən̄o kat, səama nying abea
dəkəm mənana à nə nggə bangnə awaru-pər
gbəman-mwashat ka (100).

* **8:1 8:1** Balli gbal aba: 1Kpa 18:1-17; Ang 60. † **8:2 8:2** sə
à yinèi wi nə agir-cemi ko sə kə cemia. ‡ **8:3 8:3** Ko: Lang
Hadadeza muna-bwabura mala Rehop, murəm Zoba puro ace ká
nyesə bu-nzali mənana a ban Nggeasala Yiufəretis, abata rəcandəa
male ka, Dauda gandəi a lwa amur njar.

⁵ Sə lang amə'Aram mala Damaska yiu ace bwali Hadadeza murəm Zoba munəo ka, Dauda wal-lú amə'lwa malea á-lumi-ɓari-nong-ɓari (22,000).

⁶ Dauda tamsə anggəsan mala amə'lwa abalə amə'Aram a Damaska. Amə'Aram duk aguro mala Dauda, sə à yinəi wi nə agir-cemi. Yahweh pè Dauda limurəm arə abân mənana kat wari kam ngga.

⁷ Dauda ak atongŋo bolo-njengələn mənana à nda a bù aməgulo mala Hadadeza ka, sə yinəia a Urəshalima.

⁸ Dəm ngga, Murəm Dauda pwan bolo-bángŋá kpəm a Teba andə Berotai, anggea-là mala Hadadeza.

⁹ Lang Toyi murəm Hamat ok ama Dauda gandəna amə'lwa mala Hadadeza puppup ka,

¹⁰ pələ tasə Joram muna-ɓwabura male aban Murəm Dauda, ɓè kya makki-wi-kûn sə ɓè tsəki wi bù ace limurəm mənana kum a lwa amur Hadadeza ka. Toyi pāk anggo acemənana dídyal ka Hadadeza camarə lwa-lwa andə Toyi tütü. Joram yinəi murəm Dauda agirtúró mənana à pea nə bolo-azərfa, andə bolo-njengələn, andə bolo-bángŋá ka a bui.

¹¹ Murəm Dauda tər amənia yì agir ka ace Yahweh, atərəia andə bolo-azərfa andə bolo-njengələn mana ea arə anzali mənana ɓunniə ka:

¹² yia anggea-là mala Aram,§ andə Mowap, andə amala amə'Amon, andə amə'Filisti, andə amə'Amalek. Tària kat andə agəna-lwa mənana pwanía arə Hadadeza muna-ɓwabura mala Rehob, murəm Zoba ka.

§ 8:12 8:12 *Aram ko Edom*

13 Lullə Dauda zəkí, lang nyarəni wal-lú aburana á-lum-bwamdə-tongno-nong-tàrú (18,000) mala amə'Aram* a Bangɲaban Tubamur ka.

14 Pələa tamsə anggəsan mala amə'lwa male a Edom, sə amə'Edom kat pələ aguro male. Yahweh pè Dauda limurəm arə abân mənana kat wari kam ngga.

Aməgulo mala Dauda

15 Nda Dauda yálmúr Isərayila kat ka; sə pàkgìr aba məsəcau andə bealboarna ace abwana male kat.

16 †Jowap mənana nggè nda Zeruya ka, nda mə'sàrəban amur amə'lwa mala Dauda; Jehoshafat muna-bwabura mala Ahilud nda mə'tsəkacau aba maləmce;

17 Zadok muna-bwabura mala Ahitup andə Ahi-male muna-bwabura mala Abiyata ka, à nda ka apəris;

Serayia ka, məgiləgir mala murəm na;

18 Benaya muna-bwabura mala Jehoyada ka nda bɔwaməgule mala amə'Keret andə amə'Pelet;‡

sə amuna-burana mala Dauda ka, à nda ka apəris.§

9

Dauda ləmdəi Mefiboshet pəmaboarne

* 8:13 8:13 amə'Aram ko amə'Edom † 8:16 8:16 Səni gbal aba kùré 20:23-26 mala maləmce mənəia ka. ‡ 8:18 8:18 amə'Keret andə amə'Pelet ka à nda ka amə'yáltà murəm. § 8:18 8:18 apəris ko amə'bwal-kuntúró mala murəm ko amə'tà murəm.

¹ Pələa Dauda dīban ama, <<Kəbwa ueo atà amə'bala mala Sawul, mənana mə nə ləmdəi wi pəməboarne atəcau mala Jonatan ngga re?>>

² Adyan ngga, bə məturo-bala nakam a bala mala Sawul, lùlləi ama *Ziba. À tunəi, sə yiu abadəm Dauda. Pələa murəm Dauda dī ama, <<A nda Ziba le?>>

Ziba ear ama, <<E, mə nda, mim guro mò.>>

³ Murəm dī ama, <<Kəbwa pà kàm a bala mala Sawul mana ue mə nə ləmdəi wi pəməboarne mala Bakuli ka re?>>

Ziba earī murəm ama, <<Bə muna-bwabura mala Jonatan nakam; gbakəre na arə akusəi kəm.>>

⁴ Murəm dīban ama, <<Ndake?>>

Ziba pe wi eare ama, <<Nda a bala mala Makir muna-bwabura mala Ammiyel a Lo-Debar.>>

⁵ Pələa murəm Dauda túrban a bala mala Makir muna-bwabura mala Ammiyel, a Lo-Debar, sə à kya yinə Mefiboshet.

⁶ Lang †Mefiboshet muna-bwabura mala Jonatan, mə'kà Sawul yina aban Dauda ka, yi bun a nzali ace pe wi gulo.

Dauda tunəban ama, <<Mefiboshet!>>

Pələa Mefiboshet ear ama, <<Mə ndya ka, mim guro mò.>>

⁷ Dauda ne wi ama, <<Bangciu bəkəa pakko dāng, acemənana mə nə ləmdəo pəməboarne atəcau mala tárró Jonatan. Mə nə nyesəo anzali mala keò Sawul, sə awu nə nggə ligirlina a kparambang-lī mem.>>

* **9:2 9:2** Balli gbal aba: 2Sam 16:1-4; 19:17; 19:29. † **9:6 9:6** Balli aba: 2Sam 16:4; 19:24; 19:25; 19:30; 21:7.

⁸ Nda Mefiboshet nyare bun a nzali sə bang ama, <<Mə nda yana mənana awu nə denyinə mim ngga? Yì mim guro mò mənana ən kúti luna nva nə gulo raka.>>

⁹ Pələa Dauda tunə Ziba, mətúró mala Sawul, sə ne wi ama, <<Ən pani Mefiboshet mə'kà mətala-bala mò agir mənana kat amala Sawul andə bala male na ka.

¹⁰ We wunə amuna-burana mô, sə amə'túró-bala mò ka, wun nə nggə rikì wi baban male, sə wun nə nggə yinəi wi agirbaban male, ace mənana bə wu kúmbi muna-bwabura mala mətala-bala mò gírlina mənana nə lì ka. Səama Mefiboshet mə'kà mətala-bala mò ka, nə nggə ligírlina a kpamgbang-lí mem koya pwari.>> (A bákú mənə ka, Ziba ndanə amuna-burana lum-bwamdə-tongno andə amə'túró-bala lumi-bari.)

¹¹ Pələa Ziba banggi murəm ama, <<Mim guro mò ka, mə nə pək gír kat kəla mənana we, mətala-bala mem, yì murəm, a nam ama mə pak ka.>> Nda Mefiboshet ligírlina a kpamgbang-lí mala murəm Dauda, kəla mwashat abalə amuna-burana mala murəm ngga.

¹² Mefiboshet ndanə muna-bwabura lo-bwa, lùlləi ama ‡Mika. Sə abwana mənana kat à ndanədo a bala mala Ziba ka, à duk amə'túró mala Mefiboshet.

¹³ Nda Mefiboshet do a Urəshalima, acemənana kə ligírlina a kpamgbang-lí mala murəm koya pwari ka. Yì ka, gbakəre na arə akusəi kəm.

‡ 9:12 9:12 Səni aba: 1Kpa 8:34.

10

Dauda gandə amə'Amon andə amə'Aram a munəo

(1 Acau Kpa 19:1-19)

¹ Anzəm mənɪa ka, Nahash murəm mala amə'Amon paklú, sə Hanun muna-bwabura male eau a buno-murəm.

² Pələa Dauda bang ama, <<Mə nə ləmdəi Hanun muna-bwabura mala *Nahash pəməboarne kəla mənana tárrí ləmdəam pəməboarne ka.>> Nda Dauda tasə abea amə'túró male ace giriki Hanun atəcau mala lú mala tárrí ka. Lang amə'túró mala Dauda yiu a nzali mala amə'Amon ngga,

³ aməgulo mala amə'Amon banggi Hanun bəwaməgule malea ama, <<A kə səni kəla Dauda naban gusələ tárró, mənana tasə aməgirikiban a bano ka le? Awo, Dauda tasəia a bano ace shenzə nggea-là ma'səm andə peləki bələi, ace mənana bəà yinə kpa-kidiki male ka!>>

⁴ Nda Hanun gbami amə'túró mala Dauda, sə mwaki koyan atea ka gauwa-tsùrú mala mbotokuni. Pələa kasəki anggea-aura malea abaləu yi sulə a bunnia, sə tasəia bəà o.

⁵ Lang à banggi Dauda mənɪa yì cau ka, tasə amə'na-túrbân bəà kya kumia, sə bəà banggia wia ama, <<Wu ue a Jeriko shebə ambotokun wun twanghəna ka, sə wu nyar a là.>> Acemənana gír mənə à pàkkia wia ka tsəia aba kəsəkya kərəkər.

⁶ Lang amə'Amon səni ama à pàngghənà gír mənana tsəa Dauda nə bínəməsəia ka, à túrban sə à pà boalo aban amə'lwa mala abea anzali

* **10:2 10:2** Səni aba: 1Sam 11:1.

bəà yi camatea: asoje-kusəu á-lumi-bari (20,000) mala amə'Aram mala bu-nzali Bet-Rehop andə amə'Aram mala bu-nzali Zoba, andə murəm mala Ma'aka nə aburana á-mwashat (1,000) atè, sə aburana á-lum-nong-bari (12,000) mala bu-nzali Top.

⁷ Lang Dauda okce ka, tasə Jowap andə amə'lwa puppup, yia akanggərang aburana, bəà kya munəo arəia.

⁸ Amə'Amon puro, sə à tsadi akunarəia a bankutio mala kún nggea-là [Rabba] ace munəo, sə amə'Aram mala Zoba andə Rehob, andə aburana mala Top andə Ma'aka ka, à twal bancame malea tarang a bawan.

⁹ Lang Jowap səni ama nzong-kún'munəo nakam abadəmbi sə bə nakam a nzəmi, ace yiu arəi ka, tərki abea aburana abalə aburana mənana à boari acili aburana kat a Isərayila ka, pələa tamsəia aba gilərəu ace tül andə amə'Aram.

¹⁰ Sə acili aburana ka, Jowap nyia a babù mə'eambəi Abishai, sə tamsəia aba gilərəu ace tül andə amə'Amon.

¹¹ Jowap ne Abishai ama, <<Bə amə'Aram kutiam nə rəcandəa ka, awu nə yiu ace bwaləm; sə bə amə'Amon kútiö nə rəcandəa ka, mə nə ká ace bwalò.

¹² Bə məsə səm candəe, sə bə səm munə nə məsəkang-kangŋa ace abwana ma'səm, sə ace anggea-là mala Bakuli ma'səm! Bə Yahweh pək gír mənana boari wi a məsəi ka.>>

¹³ Nda Jowap andə amə'lwa mənana à nda atè ka, à sung tù ace munəo arə amə'Aram, kara amə'Aram ndəli nə mire abadəmbi.

¹⁴ Sə lang amə'Amon səni ama amə'Aram banghəna ka, yia gbal ka à ndəli nə mire abadəm Abishai, sə à kya kutikio aba nggea-là malea. Pələa Jowap nyarī munəo arə amə'Amon, sə yiu a Urəshalima.

¹⁵ Səama lang amə'Aram sənəni ama amə'Isərayila gandənia ka, à nyare à ram rəia abanbwaná.

¹⁶ Pələa Hadadeza murəm Zoba túrban nə cau aban amə'Aram mənana à nda a takuli mala Nggeasala Yiuferetis ka; sə à yiu a Helam; sə Shobak mə'sàrəban mala amə'lwa mala Hadadeza duk múrià.

¹⁷ Lang Dauda okce ka, ram Isərayila kat abanbwaná, à yālī Nggeasala Jodan, sə à wari a Helam. Pələa amə'Aram gilarəia a nzong-kúnmunəo ace ká je andə Dauda, sə à soa munəo arəi.

¹⁸ Səama amə'Aram ndəli nə mire abadəm Isərayila; sə Dauda wal-lú aməkok awaru-pər gbəman-tongno-nong-bari (700) andə aməpər á-lumi-ine (40,000), sə Shobak mə'sàrəban mala amə'lwa malea ka, à kwari, sə wù abanì.

¹⁹ Lang amurəma mənana kat à nda abata Hadadeza səni Isərayila gandənia ka, à alta dorəpwala nə Isərayila, sə à duk aguro malea. Nda bangciu pàkki amə'Aram arə ká bwali amə'Amon dəm ngga.

11

Caubikea mägule mənana Dauda pàk ka

¹ Nə kún gbanghan, a bù-pələa mənana amurəma kə umnəi a lwa ka, Dauda tasə Jowap andə amətè andə [amə'lwa mala] Isərayila puppup

bəà o a munəo arə amə'Amon. À kya kidiki amə'Amon, sə à kàrì Rabba, nggea-là malea a baləu. Sə yì Dauda ka ue a Urəshalima.

² A bə pwarikpəra ka, Dauda loapi ban nongŋo sə ndaban gya a múr-kurəm mala palta, kara sən bə bɔwama aban sussəo. Mənia yì bɔwama ka boarnsari kərkər.

³ Pələa Dauda túrban bəà kya díce yana nda mənəo yì bɔwama ka. Bwa mənana à túrí ka nyare yì banggi wi ama, <<Bwame ka lùlləi nda Basheba muna-bɔwama mala Eliyam, sə yì nda mālá Yuriya bwa'Hitti.>>

⁴ Pələa Dauda túr amə'na-túrbân bəà kya yinəi; sə lang bɔwame yina a palta ka, Dauda yì nong nəi. (Mənəo yì bɔwama ka ndo kə mal lakbamura male anzəm sukkio mala nkila bumkwana male ka.) Pələa bɔwame nyare o a bala male.

⁵ Nənzəmò lang Basheba yì sələ ama muna kpana a bumi ka, túrban bəà kya banggi Dauda ama zongŋo kutini.

⁶ Pələa Dauda túrban nə cau aban Jowap ama, <<Təsəâm Yuriya bwa'Hitti bə yiu.>> Nda Jowap tasəta Yuriya aban Dauda ka.

⁷ Lang Yuriya yina aban Dauda ka, Dauda dí ama, <<Lang Jowap andə amə'lwa? Sə lang ká mala munəo?>>

⁸ Pələa Dauda banggi Yuriya ama, <<Kya a bala mò, sə wu lakki akusəo.>> Nda Yuriya nying palta, sə murəm tasəban nə boro ama bəà pe wi.

⁹ Səama Yuriya ka, o a bala male dāng; nongŋo a kún bala mala murəm atārəia andə amə'túró mala mətala-bala male kat.

¹⁰ Lang à banggi Dauda ama Yuriya o a bala male raka, Dauda dī Yuriya ama, <<A nyari gya mäsauwe adyan. Palang sə a wari a bala mò dāng?>>

¹¹ Yuriya earī Dauda ama, <<Akwati Kùrcau, andə Isərayila andə Yahuda ka, à ndaban do abalə agumli; sə bwaməgule mem Jowap andə aburana mala mətala-bala mem ngga, à nda a kàttì a patal. Palang sə ado ka mə nə ká a bala mem, mə li sə mə nu, sə mə nong nə māmám? Ən kanbo nə yiləmo, pà mə nə pàk gır kəla man dāng!>>

¹² Pələa Dauda ne Yuriya ama, <<Kúndə nongno mwashat dəm, sə lí ka mə nə nyio wu nyare.>> Nda Yuriya ueo a Urəshalima a pwari mənə andə pwari mənana anzəm mənə ka.

¹³ Pələa Dauda tunə Yuriya bə yiu bə lili sə bə nu atè, sə tsək Yuriya mba-wali. Səama nə pwarikpəra ka, Yuriya puro wario kya nongno a kala male abalə aguro mala mətala-bala male; wari a bala male dāng.

¹⁴ Banfana nə dəmbari ka, Dauda gilə cauterəa aban ká aban Jowap sə pè Yuriya bə kya pe wi.

¹⁵ Aba mənə yì cauterəa ka, Dauda narə ne Jowap ama, <<Tasə Yuriya a dəmba a kun-munəo a ban mənana munəo candə kam ngga. Sə wu nyar nə ta wun, wu nying Yuriya ace mənana bəa wali bə wú.>>

¹⁶ Nda lang Jowap yinanə amə'lwa, à kárina nggea-là Rabba ka, tasə Yuriya bə o a bui mənana sələnə ama a kəm sə akanggərang aburana mala abia-məbura pàk ka.

¹⁷ Lang amə'lwa mala abia-məbura mənana aba nggea-là purna sə à soa munəo arə Jowap ka, à wal abea amə'lwa mala Dauda. Yuriya bwa'Hitti ka nda atà abwana mənana à walia ka.

¹⁸ Pələa Jowap tasəban nə cau bəà kya ne Dauda amur gir mənana kat kə kumban a kún lwa ka.

¹⁹ Sə banggi mə'na-túrbân cau ama, <<Anzəm mana a maləna banggi murəm acau mala agir mənana kat à kumban ngga,

²⁰ yakəla bum murəm nə lúllô sə nə điban ama, <Palang sə wu gbəshìban nggea-lê nə munəo? Wu sələ mbo ama à nə túr mundi nə múr sheran?

²¹ Yana wal-lú Abimale muna-bwabura mala Jerubbeshet?* Bwama na mənana túr muna-taligo nə múr sheran amurí, sə wali wù ka re?† Palang sə wu wari tù aban sheran?> Pələa awu nə ne wí ama, <Guro mò, yì Yuriya bwa'Hitti gbal ka wuna.>>>

²² Nda mə'na-túrbân mənəo puro o, sə yì banggi Dauda acau mənana kat Jowap tasəi bə yì nea ka.

²³ Mə'na-túrbân mənəo ne Dauda ama, <<Bù abisəm-məbura twalki arə səm, sə à pur atà səm a patal ace munəo arə səm, səama səm cambia wia kàngkàng aban ká đār a bankutio mala kún nggea-lê.

²⁴ Pələa amə'nta malea túr amundi nə múr sheran arə səm aguro mò, sə abea abwana atà aburana mala murəm wù. Guro mo, yì Yuriya bwa'Hitti gbal ka wuna.>>

²⁵ Pələa Dauda banggi mə'na-túrbân mənəo ama, <<Banggi Jowap mənəia yì cau ka ama, <Kəa deki

* **11:21 11:21** *Jerubbeshet* ka à sùrəi gbal ama *Jerub-ba'al* (ko Gidiyon) † **11:21 11:21** Balli aba: Akas 9:50-54.

mənia yì gír kumban ngga bə zurəi dənyicau mò dāng, acemənana nggeabyau kə tər bwa mənana nə wal ka dāng. Wu lidəmba nə nggiki nggea-lê nə munəo, sə wu kidiki.> Bakbabumi nə amənia yì acau ka.>>

²⁶ Lang Basheba, mālā Yuriya onghəna ama burí wuna ka, keban ace burí.

²⁷ Anzəm mənana Basheba maləna bua burí ka, Dauda twali yinəi a bala male yì duk māmí, sə bəlí wi muna-bwabura. Səama mənia yì gír Dauda pè ka, kidikibum Yahweh.

12

Bakuli Yahweh gim Murəm Dauda

¹ Yahweh túr Natan məbangnəa aban Dauda. Lang Natan yina aban Dauda ka, bang ama, <<Aburana nakam bəri aba bə nggea-là, mwashat ka məkume na sə bəi ka mə'tər na.

² Məkume ka ndanə andá andə anzur pas,

³ sə mə'tər ka pənə kəgír dāng she kə mə-nzur mənana kúrrô ləsəi gul andə amuni ka. Mənia yì muna-nzur ka kə lili aba kwar mə'mwashati andə mətale, kə nù mür aba kwar nù mür male, sə pak ka mətale nə nongsəi a byalí. Mənia yì muna-nzur a baní ka nda kəla boarnsarile.

⁴ <<A bə pwari ka, bəri yipì məkume a bala male. Məkume ka ɛarce ama nə wəl mwashat atə agirkusəu male nə pak gírlina ace bəri mənana sulə a baní ka dāng; a kún mani ka, wario kya bwal kə muna-nzur mwashat mala mə'tər man wəl, lambəi bəri male.>>

⁵ Bum Dauda lul kàrkér arə məkume man. Kángìr aban Natan ama, <<Mbak-kàngkàng Yahweh nakam ngga, bwa mənana pak mənía yì gír ka boaro bəà wal-luí!

⁶ Duməna púp nə mbwekî mə'tər man anzur ine a kúnì mwashat, ace mənía yì gír pè ka, acemənana pànə sən məsəswatər dāng.>>

⁷ Natan ne Dauda ama, <<A nda kə bwe! Yahweh 'Bakuli mala Isərayila na ama: <Ən dārəo a duk murəm amur Isərayila, sə ən amsəo a babù rəcandəa mala Sawul.

⁸ Ən po bala mala mətala-bala mò andə amāmí abata yálban mò. Ən po bala mala Isərayila andə mala Yahuda. Sə bə mənía kat ka karəo raka, bən pano mənana kúti ka.

⁹ Ace mana sə a bürəce cau mala Yahweh, ace pək gír mənana məbike na ka a məsəi? A wal-lú Yuriya bwa'Hitti nə nggeabyau mala amə'Amon, sə a twal māmí bə duk mô.

¹⁰ Twal ado aban ká a dəmba ka, bala mò pà nə usələi lú mala abwana kam mənana à nə walia nə nggeabyau ka dāng, acemənana a bəsəkiam, sə a twal mālá Yuriya bə duk māmó.>

¹¹ <<Yahweh bang ama: <Ace man yì gír a pe ka, Mə nə tsək zunggəliban bə lo arəo a bala mò. Akə məsəo Mə nə twal amāmó Mə nə pe bə bwa mənana nda a bano tù ka; nə nongnəia a babwa bwāng.

¹² A pè aba səmbərəa, sə Mim ngga, Mə nə tsək mənía yì gír ka bə yì pa nə pwari a kùli, a baməsə amə Isərayila kat.> >>

¹³ Pələa Dauda banggi Natan ama, <<Ən pangnəni Yahweh caubikea.>>

Sə Natan eari wi ama, <<Yahweh twaləno bani.
A pà nè wù dāng.

¹⁴ Səama acemənanana a pakce Yahweh bə nə
məno yì gîr a pe ka, muna mənana à bəlô ka nè
wú.>>

¹⁵ Pələa Natan nyare o a bala male.

Sə Yahweh tsək muna mənana mālā Yuriya bəli
Dauda ka bwal nə rəkwana.

¹⁶ Dauda zəmbî Yahweh ace mune. Gilmùr sə
kya kuti a bala, mal dù kat ndaban nongŋo a
nzali.

¹⁷ Abwana-məgule mala bala male yiu abani ace
loasəe bə loapi nzali bə li gîrlina andəia, səama
ginəe.

¹⁸ A tongno-nong-ɓaria nongŋo ka, mune paklú.
Bangciu pàkki amə'túró-bala mala Dauda arə
banggi wi ama mune pāngŋənà-lú, acemənanana à
pakɗenyicau ama, <<Lang mune ndanə yiləmu
piu ka, səm ne wi cau sə kwakikiri arə səm dāng.
Lang ado sə səm nè ne wi ama mune wuna?
Earka, nè pàkki ɓamurì gîr məɓane.>>

¹⁹ Səama lang Dauda sən amə'túró-bala male
naban sherəki-acau arəarəia ka, yi sələ ama mune
wuna. Nda Dauda ɗia ama, <<Mune wuna le?>>

À ear ama, <<E, wuna.>>

²⁰ Pələa Dauda loapi nzali, sə sussəo, hasə mùrú,
sə nggadi agir-nggūrəu male. Sə o a bala mala
Yahweh kya peri. Osso nyare yiu a bala male sə
bang ama bəa pe wi gîrlina; à yinəi wi nə gîrlina
sə lili.

²¹ Pələa amə'túró-bala mala Dauda ɗi ama,
<<Mana man a pàk ka? A gilmùr sə a pak-

bumkidikea ace munio lang ndanə yiləmu ka, səama lang mune wuna ka, a lo sə a li girlina.>>

²² Dauda ear ama, <<Lang mune na nəyiləmu piu ka, ən gilmür sə ən pak-bumkidikea acemənana ən pakdenyicau ama, <Yana sələa ko ear ka Yahweh nə bəwamuram, sə nə nying mune nəyiləmu?>

²³ Səama ado ka, mune wuna; palang sə mə nə gilmür? Mə nə gandənə nyesə mune dəm le? Mə nə ká abaní. Yì ka pà nə nyar abanam dāng.>>

Bəlban mala Solomon

²⁴ Dauda giriki māmí Basheba, sə kúti abani, nong nēi. Basheba bəl muna-bwabura, sə tunəi ama Solomon. Yahweh earce mune,

²⁵ sə tasə cau nəban Natan məbangnəa ama bəà tunə mune ama *Jedidia.

Masələata lwa nə amə'Amon (1 Acau Kpa 20:1-3)

²⁶ Aba mənə anggo ka Jowap narə munə arə Rabba, nggea-là mala amə'Amon, sə anghəna kanggərang-ban mala murəm malea.

²⁷ Jowap pələa tasə amə'na-túrbân aban Dauda nə cau ama, <<Ən munəna arə Rabba, sə ən anghəna mádí-mür malea arəia.

²⁸ Ado ka, ramba acilia amə'lwa abanbwaná sə wu gumbəli nggea-lê wu e; bə ana raka, mə nə e, sə à nə tunəi nə lulləam.>>

²⁹ Nda Dauda ramba amə'lwa kat abanbwaná, sə wari a Rabba, munə arə nggea-lê sə e ka.

* **12:25 12:25** *Jedidia* ka bələi nda bwa mana Yahweh earce ka.

³⁰ Sə ak mbulan-murəm mənana a bamur murəm† malea ka, sə à oasəi Dauda a bamuri. Mbulan-murəmi ka à pè nè bolo-njengəlan sə à nbákí nè aməsə tali-gəna; dəmbərya male na talent mwashat.‡ Dauda pwan gəna-lwa kpəm a nggea-lê.

³¹ Dəm ngga, Dauda pusə abwana mənana aba nggea-lê ka, sə tsəia púp arə atúró məcandəe bəà pea nè byau zanzəki nggun, andə asoro bolo-candəa, andə abero bolo-candəa. Sə tsəia dəm aba túró bək tobali. Pàkkî anggea-là mala amə'Amon amənia yì gír ka kat. Pələa Dauda andə amə'lwa kat nyar a Urəshalima.

13

Amnon gbárí Tamar

¹ Adyan ngga, *Absalom muna-bwabura mala Dauda ka ndanə mə'nggaula məboarnsari, lulləi ama Tamar; sə Amnon muna-bwabura mala Dauda ka earce Tamar.

² Amnon ngga suno mə'nggaule Tamar bāki kərkər gandəa tsək bamuri bwal nè rəkwana. Səama Amnon kə səni ndanə kwano sə nè pakki wi kəgír acəmənana yì Tamar ka sùrə bwabura dāng.

³ Sə Amnon ngga ndanə gyajam, lulləi ama Jonadap muna-bwabura mala Shimeya,† mə'eam Dauda. Jonadap ka məkutan na kərkər.

† **12:30 12:30** Ko a bamur *Milkom*, bəkuli mala amə'Amon; *Milkom* gbal ka à tunai ama Molek. ‡ **12:30 12:30** talent mwashat ko

tyang lumi-tàrú-nong-ine. * **13:1 13:1** Balli gbal aba: 3:2-3; 1Kpa 3:2,9. † **13:3 13:3** Ko *Shama* kəla mənana aba: 1Sam 16:9; 17:13; 1Kpa 2:13.

⁴ Jonadap dī Amnon ama, <<Palang sə akè kidiki baməsəo anggo kèrkér koya dəmbari ka, we muna-bwabura mala murəm? A pà nə banggam re?>>

Amnon ne wi ama, <<Ən nggə earce Tamar, mə'nggaula mə'eambəam Absalom.>>

⁵ Jonadap banggi wi ama, <<Nongnə-nongno amúr gyanğan-nongno mô, sə wu bəsəki rəo kəla a pà jam dāng. Bə tárró yiu ace səno ka, ne wi ama, <Ida, nying mə'nggaulem Tamar bə yi pam bəredi mə shê, sə bə lam gírlina a məsəam, ace mənana mə səni sə mə lî a bui ka.> >>

⁶ Nda Amnon nongnə-nongno, sə bəsəki rəi kəla pà jam dāng. Lang murəm yiu a səne ka, Amnon banggi murəm ama, <<Ida, nying mə'nggaulem Tamar bə yi pakkam agbatali kyak bari a məsəam, ace mənana mə li a babui ka.>>

⁷ Pələa Dauda túrban nə cau aban Tamar a bala ama, <<Ida, kya bala mala mə'eambo Amnon ado, kya lambi wi gírlina.>>

⁸ Nda Tamar wari a bala mala mə'eambi Amnon, sə kumi ndaban nongno. Pələa Tamar twal dyar bəredi, pək agbatali kyak nəi a məsə Amnon, sə luraia.

⁹ Pələa yinə agbatali kyak man aba tasau yi tamsəi wi a bədəmbi; səama Amnon binə shê.

Amnon bang ama, <<Wu pusə koyana ka bə purî ban mənîa ka.>> Sə koyan ngga puro nyi.

¹⁰ Pələa Amnon banggi Tamar ama, <<Yinə gírlina aba ndà-nongno mem, ace mənana mə li a babuo ka.>> Sə Tamar twal agbatali kyak mənana pea ka, sə yinəi mə'eambi Amnon aba ndà-nongno male.

¹¹ Lang yina nǝia abaní tù bǝ lì ka, kara Amnon gbami, sǝ ne wi ama, <<Mǝ'nggaulem, yiu mǝ nongnǝ we!>>

¹² Tamar ne wi ama, <<Awo, mǝ'eambǝam, kǝa kidikiam dǝng! Gír kǝla mǝnia ka, bǝà kǝa pǝ a Isǝrayila dǝng.[‡] Kǝa pǝk mǝnia yì gír-kǝsǝkya mala bǝwabana dǝng.

¹³ Sǝ mim ngga, aya bǝn sǝ mǝ tsǝk muram atǝcau mala kǝsǝkya? Sǝ we ka, awu nǝ duk mwashat abalǝ agǝmbǝwa amǝbealbike a Isǝrayila. Ida, nacau nǝ murǝm; acemǝnana yì ka pǝ nǝ giro nǝ mim dǝng.>>

¹⁴ Sǝ Amnon ngga binǝ kwakikiri arǝi, sǝ acemǝnana kúti nǝ rǝcandǝa ka, gbǝrí, kidiki.

¹⁵ Anzǝm mǝno ka, Amnon twal nǝ nggea binǝmǝsǝu mǝgule arǝ Tamar. Yale binǝmǝsǝu mǝnana binǝi nǝi ka, gulo kúti suno mana oǝ acei a tadǝmbe ka. Amnon ne Tamar ama, <<Lo, puro o!>>

¹⁶ Sǝ Tamar banggi wi ama, <<Awo, mǝbane mǝnia a kǝ pǝ nǝ pǝram ngga, biki kǝrkǝr kúti gír mǝnana a pǝngnǝnǝm ngga.>> Sǝ yì Amnon ngga, kwakikiri arǝi dǝng.

¹⁷ Pǝlǝa tunǝ lagga male mǝtúró-badǝmbi sǝ ne wi ama, <<Usheni, pusǝ bǝwama mǝnia ka, ramtǝ a nza adyadyan bǝ upi badǝmbam, sǝ wu kumli kunkurǝm anzǝmi.>>

¹⁸ Nda mǝtúró-badǝm Amnon pusǝ Tamar, ramtǝ a nza sǝ kumli kunkurǝm anzǝmi ka. Tamar ka ndanǝ daura mǝlime mǝnana bǝwal ban akusǝi nǝ abui mǝsake ka arǝi, acemǝnana mǝnia ka nda ulang daura mana amuna-mamǝna mala

[‡] **13:12 13:12** Balli aba: Pǝris 18:9,11; 20:17.

murəm mana à malaká sùrè òwabura raka, à kə oasə arəia ka.

¹⁹ Tamar ðàré tú, soe a ðamúrí, sə bwal daura məlime mənana bwal ban akusəi nə abui məsake, mənana arəi ka, sannì. Tsək abui a ðamúrí, sə loasə gì kə bua aban o.

²⁰ Absalom mə'eam Tamar, ði Tamar ama, <<Mə'eambo Amnoê ka tsəo-púp nongnə we le? Aðo ka, pwalo kəa bua ðàng, mə'nggaulem; yì ka mə'eambo na, kəa tsək cau mənìa ka a ðabumo ðàng.>>Nda Tamar ueo anggo nəmurəi aba bumkidikea a ðala mala mə'eambi Absalom ngga.

²¹ Lang murəm Dauda ok acau mənìa kat ka, bumi lul kərəkər.

²² Absalom ne Amnon kə cau, ko məboarne ko məbane ðàng. Absalom ðinəməsə Amnon, acemənana kidikina mə'nggaule Tamar.

Absalom wal-lú Amnon

²³ Anzəm mana apələa ðari kutina ka, Absalom ramba amə'túró male ace mwaki wi nyang anzur male a Ba'al Hazo, là mənana nda tù a nzong-nzali Ifərem ngga. Sə tunə amuna-burana mala murəm bəà yiu atè ace lili-banboarnado abanì.

²⁴ Pələa Absalom wari aban murəm Dauda, sə banggi wi ama, <<Səni, mim guro mò ka ən tunəna amə'mwa-nyang nzur ace mwakam nyang anzur mem. Ida, bə murəm andə amə'túró male yiu ace lili-banboarnado atà səm.>>

²⁵ Səama murəm banggi Absalom ama, <<Awo, munem, pà səm nè ká kat ðàng, ace mənana bə səm nggá dupo twalo raka.>> Kat andə amani

ama Absalom buaki arèi ka, binæ pà nè ká dāng, sēama tsæki wi bù.

²⁶ Pələa Absalom bang ama, <<Bè a pà wunə ká raka, ida, deki mə'eambəam Amnon bə kya atà səm.>>

Murəm dī ama, <<Ace mana sə a kə earce ama bə kya atò?>>

²⁷ Sēama Absalom nyare buaki arèi, nda murəm Dauda nying Amnon andə amuna-burana mala murəm kat à o atà Absalom ngga.

²⁸ Absalom tsæki amətúró male cau ama, <<Wu tsəkməsə wun arə Amnon, lang nda aba banboarna mala walo-mba, sə ən bangga wun nəma, <Wu wali> ka, pələa wun nè wal-lui. Cè bangciu pākka wun dāng; mə nda mənana ən bangga wun nəma bə wu pè ka re? Wu cam kàngkàng, sə bə məsə wun candæ.>>

²⁹ Alaggana mala Absalom pākki Amnon kəla mənana Absalom banggia wia ka. Nda amuna-burana mala murəm lo, sə koyana ateà ka, eau a nzəm pər-mədambəriso[§] male, sə à bangja akaurəa à o.

³⁰ Lang à nda piu a njargula ka, cau yi bik ban Dauda ama, <<Absalom walna amuna-burana mala murəm, sə kəbwa au ateà dāng.>>

³¹ Pələa murəm lo, san दौरा male,* sə nongjo a nzali; amətúró male mənana kat à nda ban came abani ka, à sanggia adaura malea gbal.

³² Jonadap, muna-bwabura mala Shimeya, mə'eam Dauda, na ama, <<Bwaməgule mem bəkəa

§ 13:29 13:29 pər-mədambəriso Mənia yì ulang pər ka, à kə kumi aba eau'eawe mala pər andə mədambəriso. * 13:31 13:31 san दौरा male ace bumkidīkea

twali ama amuna-burana male, amuna-murəm na kat à wal-luia ka dāng; Amnon nəmūrēi na wù ka. Mənia ka nda gír mənana Absalom kàni a babumi nè pè, twal a pwari mənana Amnon gbárí mē'nggaule Tamar ka.

³³ Acemani ka, bwaməgule mem murəm bəkəa falənə cau mana ama, amuna-burana mala murəm na kat à wù ka dāng; Amnon na nəmūrēi wù ka.>>

³⁴ Sə anggo ka, Absalom banghəna. Lagga mənana cam yale amur nggea-là ka loasə məsəi sə peləban, kara sən abwana pas aban yiu nə njargula mana a nzəmi ka, a nkanggari mgbangban.

³⁵ Jonadap banggi murəm ama, <<Səni, amuna-burana mala murəm nia à kə yiu ka! Nda kəla mənana guro mò ne ka.>>

³⁶ Tù anzəm mənana Jonadap maləna nacau ka, amuna-burana mala murəm yi tusəo, sə à loasə già, à bua. Murəm andə amətúró male kat gbal ka, à bua, nggea bua məkwanbani.

³⁷⁻³⁸ Sə Absalom ngga banghə o aban †Talmi muna-bwabura mala Ammihud, murəm mala ‡Geshur, sə ue kano pələa tărú. Twal anonggio pas Dauda bua ace muna-bwabura male, Amnon;

³⁹ səama lang murəm Dauda kuməna girikiban amur lú mala Amnon ngga, babumi o arə Absalom, sə pak-nzal səne.

14

Absalom nyar a Urəshalima

† 13:37-38 13:37-38 Balli gbal aba: 3:3; 1Kpa 3:2. ‡ 13:37-38 13:37-38 Balli gbal aba: 14:23; 14:32; 15:8.

¹ Adyan ngga, Jowap muna-bwabura mala Zeruya yi sələ ama, babum murəm nyarəna aban Absalom.

² Pələa Jowap túrbān atà bə bwama mə'sələe, mənana ndanədo a Tekowa ka, sə ne wi ama, <<Bosəki rəo kəla a nda aba bua-lú, sə wu oasə anggubya bua-lú. Kəa hasə mürú dāng; pə kəla bwama mənana twaləna anonggio pas nda aba bumkidikea ace bwa male mənana wu ka.

³ Sə wu kya aban murəm, wu ne wi cau mənana mə nə banggo wu na ka.>> Sə Jowap pe wi cau a kúni.

⁴ Lang bwama Tekowa man warina aban murəm ngga, sárə nə baməsəi a nzali nə pagulo, sə na ama, <<Amsəam, murəm.>>

⁵ Sə murəm dī ama, <<Mana gyammo?>> Pələa ear ama, <<Mə nda mā-lú, burém wuna.

⁶ Sə guro mò ka ndanə amuna-burana bari, sə à munəo arəaria a dalang. Kəbwa pə kəm nə gauwia dāng; man mwashat ka wal bi, wal-luí.

⁷ Sə adyan ngga, abəla mem kat longṇəna amuram, a na ama, <Pə bwa mana wal mə'eambi ka, ace mənana səm nə wal-lui a kún yiləmi mə'eambi mənana wal-lui ka. Bə ən pak mənəia ka à nə kidiki məlibala gbal. Anggo sə à nə limgi nkalang bəsa mem mənana ue ka, sə à pə nə nyinggi burém lulləu ko mə'kau a banza dāng.> >>

⁸ Pələa murəm ne bwama man ama, <<O a bala mò, sə mə nə tsəa à nə tsəkiro.>>

⁹ Osso bwama Tekowa man ne murəm ama, <<Bə abwana kum caubikea aba cau mənəia a twal ace bwalam ngga, bə bafe mala caubike do a muram, bwaməgule mem, murəm, sə bə do amur

bala mala tárrám; bə̀ murəm andə bunomurəm male bə̀ dum nə́ đwanyicau-arəũ.>>

¹⁰ Murəm ne wi ama, <<Bə̀ kəbwa na kə cau amuro ka, yinəi abanam, sə pà nə́ jeo dəm dāng.>>

¹¹ Pələ́a b̄wame na ama, <<Ida, bə̀ murəm zəmbi Yahweh Bakuli male ama mə'mbweban-akúni nkila mana à sukki ka, bəkə́a wal-lú dəm dāng, sə bə́ munem ngga, bə́a kə́a kidiki dāng.>> Sə murəm bang ama, <<Mbak-kàngkàng Yahweh nakam ngga, nyang mur munio mwashat pà nə́ kpa a nzali dāng.>>

¹² Pələ́a b̄wama man na ama, <<Ida, nying guro mò bə́ nacau nə́ b̄waməgule mem, yi murəm.>> Sə murəm banggi wi ama, <<Nacau.>>

¹³ Osso b̄wame na ama, <<Palang sə a twal cau məbane a bumo kə́la mən̄ia ka, arə́ abwana mala Bakuli? Acemənana twalkusəu mən̄ia murəm twal amur cau man ngga, kasə́ni b̄amúri b̄ashi, mənana b̄inə nyesə muni bə́ nyar a là ka, muni mana pəri o a bə́ nzali ka.

¹⁴ Səm kat ka duməna púp səm nə́ nggá wú; sə səm nda kə́la m̄ur mənana à soləi a nzali, sə à pà nə́ gandə rambi dəm raka. Bakuli ka pà nə́ twal yiləmu dāng; kə́ pak njar mala nyesə b̄wa mənana a pəri a là ka, ace mənana bəkə́a ue a nza raka.

¹⁵ Sə adyan ngga, ən yiu ace banggi b̄waməgule mem murəm mən̄ia yì cau ka, acemənana abwe tsəm bangciu pakkam. Sə mim guro mò ka ən pakdenyicau ama, mə nə́ bangcau nə́ murəm; yakə́la nə́ pè guro male ḡir mənana zəm ngga.

¹⁶ Ən sələna ama murəm nə́ kwakikiri, sə nə́ amsəm a b̄abù b̄wa mana kə́ alte nə́ wal-lú

munem sə nə kidikiam, sə anggo ka nə twalta səm aba nzali libala mənana Bakuli pē abwana male ka.

¹⁷ Sə adyan ngga, mim guro mò, ən nggə na nəma, <Ida, bə cau mala bwaməgule mem murəm yinəəm nə usələo,> acemənana bwaməgule mem murəm ngga, nda kəla məturonjar mala Bakuli mana kə sūrə məboarne andə məbike ka. Bə Yahweh Bakuli mô do atò!>>

¹⁸ Pələa murəm earī bwama man ama, <<Cè a səmbərəam kəgir mənana mə nə dío ka dāng.>>Sə bwame na ama, <<Bə bwaməgule mem murəm bə nacau.>>

¹⁹ Murəm dī ama, <<Bù Jowap pa aba mənía yì gír a pàkki kat ka dāng?>> Bwama man eare sə na ama, <<Kəla mana a ndakam nəyiləmu ka, bwaməgule mem murəm, bwa pà nə kyang atà bu-məli ko mənggare lang bwaməgule mem murəm dīban ngga dāng. E, guro mò Jowap nda mənana banggam ama mə pak gír mənía ka; yì na tsəkam acau mənía kat a kunam ngga.

²⁰ Guro mò Jowap na mənana pək mənía yì gír ka, ace mana bə tsəo wu nggadī denyicau mò amur gír mənana kə u ka. Səama bwaməgule mem ngga ndanə kwaro kəla kwaro mala məturonjar mala Bakuli ace sūrə agir mənana kat a banza ka.>>

À nyesə Absalom a là

²¹ Pələa murəm ne Jowap ama, <<Adyan ngga, ən earə̀nò wu pak gír mənana a earkiyice ka. Kyane kya nyesə laggè, yi Absalom.>>

²² Pələa Jowap kpa nə bəməsəi a nzali, pe murəm gulo sə tsəki wi b̀̀. Sə Jowap na ama, <<Yalung sə guro mò sələ ama ən kuməna earmúrú a bano, b̀waməgule mem murəm, mənana a panam gir mənana ən zəm ngga.>>

²³ Nda Jowap lo sə wari a Geshur, sə kya nyesə Absalom a Urəshalima ka.

²⁴ Sə murəm bang ama, <<B̀̀ kya do a bala male zak; b̀̀ kəa yiu a b̀adəmbəam d̀ang.>> Nda Absalom do a bala male zak, sə yiu abadəm murəm raka.

²⁵ Adyan ngga, kəbwa pà kàm a Isərayila mana abwana b̀wangəsəi ace boarjam male kəla Absalom ngga d̀ang. Twal a b̀akusəi kya pur a kwar bəmuri ka, kə məbane pà kàm arəi d̀ang.

²⁶ Kə kasəki nyang m̀urí a masələata koya pələa; b̀̀ dəmbəri wi ka, kə kasəki; b̀̀ kārə dəmbərya mala nyang m̀urí ka, kə bik shekel gbəman-bari, aba kpata shekel mala murəm.

²⁷ À bəli Absalom amuna-burana t̀arú, sə muna-bwama mwashat mana lulləi ama Tamar ka. Tamar ka bwama məboarnsari na.

²⁸ Absalom ngga do l̀umsə apələa bari a Urəshalima, k̀uti abadəm murəm d̀ang.

²⁹ Pələa Absalom túrbən atà Jowap, ace mənana ǹə túrí aban murəm ngga, sə Jowap ka yiu abaní d̀ang. Nyare túrbən atə baria, sə Jowap ka b̀inə yiu.

³⁰ Pələa Absalom ne amətúró male ama, <<Wu səni, baban mala Jowap ka nda nzong andə mem, sə ndanə m̀əssa-báli kam. Wu kyane, wu soaki wi bəsa.>> Nda amətúró mala Absalom wario sə à soaki babanì bəsa ka.

³¹ Jowap lo sə wari aban Absalom a bala male, sə dí ama, <<Ace mana sə amə'túró mô kya soaki baban mem bəsa?>>

³² Absalom pè wi eare ama, <<Nda acemənanana ən túrbān atò ama, wu yiu bèn túrǒ aban murəm ngga, sə a binə yiu. Ən earce nəma wu kya aban murəm sə wu díkamì ama, <Ace mana sə ən nying Geshur sə ən yiu kani? Nè boaribani bə mə nda kano piu ka.> Ado ka, ən nggə earce nəma wu pak njar acem bèn kúti abadəm murəm; sə bə kumam nə kə caubikea arəəm ngga, bə wal-luem.>>

³³ Pələa Jowap wari aban murəm sə ne wi mənía yì cau ka. Pələa murəm túrbān atà Absalom bə yì kúti abaní. Sə Absalom yiu abadəm murəm, sə kündə nə baməsəi a nzali abadəm murəm; sə murəm gingsəi kùrì zəp.

15

Absalom kùrkún amur Dauda

¹ Anzəm mənía ka, Absalom kumbi bamurì waru-pər andə apər, andə aburana lumi-tongno bəà kə bang a badəmbi.

² Pàkka, Absalom nə lo nə dəmbāri díďyal sə nə cam a gírì njargula mala kun-nggealà. Sə lang kə bwa nə yiu a wuliban abadəm murəm ace kasə-bashi ka, Absalom nə tunəi, sə nə dí ama <<A pur aya la?>> Sə bə na ama <<Guro mò pur a bu-nzali mala Isərayila man ko mənə ka,>>

³ Absalom nə banggi wi ama, <<Səni acau mò ka à boaro sə bafo na, səama kəbwa pà kām mənana murəm twali bə oeo ka dāng.>>

⁴ Pələa Absalom nə na ama, <<Səni, bə à na ama mə nda məbashi aba nzali man ngga, bə koyan mana ndanə bekə kúnbuana ko wuliban ngga, nə yinəi abanam, sə mə nə pək bashi-məsəcau.>>

⁵ Sə koya pwari bwa sung abaní ace pe wi gulo ka, nə sárə abui, nə bwali sə nə kùrrì zəp.

⁶ Anggo sə Absalom kə pakki amə Isərayila mana à yiu aban murəm ace bashi ka. Aní sə Absalom iu babum aburana mala Isərayila.

⁷ Anzəm apələa ine ka, Absalom ne murəm ama, <<Ida, earam bən kya a Hebəron ace mbwe kángir mem mana ən kánbi Yahweh ka.

⁸ Lang mə nda aban do a Geshur a nzali Aram ngga, ən pacau nə kána, ama, <Məsəcau bə Yahweh nə nyesəam a Urəshalima ka, mə nə nggá peri abaní.> >>*

⁹ Pələa murəm banggi wi ama, <<Kya aba rəpwala.>> Nda lo sə o a Hebəron ngga.

¹⁰ Səama Absalom tasə amə'na-túrbân aban atau mala Isərayila kat, aba səmbərəa, nə cau ama, <<Lang wu onğəna bua mala njawe ka, tsuk-tsuk wu bang ama, <Absalom nda murəm a Hebəron!> >>

¹¹ Absalom umnə aburana gbəman-bari mənana tunəia à pur a Urəshalima andəi ka, sə à wari aba kunpwasəa malea, sə à sələ kə cau dàng.

¹² Sə lang Absalom na aban pāki apagir mala gir'nkila ka, túrbān atə Ahitofel bwa'Gilo, məkwarkir Dauda, a Gilo là male. Kùrkûn malea

* 15:8 15:8 Balli gbal aba: Tite 28:20-21; 1Sam 1:11.

candæe, sə abwana mana à nda atà Absalom ngga à lidamba nə lakki.

Dauda bangña nying Urəshalima

¹³ Sau dang bè mə'na-túrbân yiu aban Dauda sə ne wi ama, <<Babum aburana mala Isərayila uməna atà Absalom.>>

¹⁴ Pələa Dauda ne aguro male mana kat atè a Urəshalima ka ama, <<Wu lo, bè səm bangña akaurəa, bè ana raka pà səm nə apî Absalom dāng. Wu o akaurəa, cè kasəmúr səm tù, sə yinə məbike amur səm, sə nə wal-lú koyan mənana nda aba nggea-là ka nə nggeabyau.>>

¹⁵ Aguro mala murəm ne murəm ama, <<Səni, səm aguro mò ka, səm nda aba gilərau ace pàk gír mənana kat we mətala-bala ma'səm murəm, a twalo awu nə pàk ka.>>

¹⁶ Nda murəm pur andə amə'bala male kat atè. Səama murəm nying amā-twala lum bəà ueo ace tsəkir bala.

¹⁷ Sə murəm puro, andə abwe kat atè. Sə à yi cam a masələata là.

¹⁸ Pələa aməgulo male kat cam a nkanggari, sə amə'Keret andə amə'Pelet[†] kat gya sə à kùtí a bədəmbi. Sə amə'Gitti kat, yì aburana gbəman-tongno-nong-mwashat mana à kpate a Gat ka, à gya à yi kutio abadəm murəm.

¹⁹ Pələa murəm ne Ittai bwa'Gitti ama, <<Palang sə a o atà səm gbal? Nyare, o kya do atà murəm, acemənana we ka, a nda bəri-bwa, sə dəm ngga a nying nzali mô sə a yiu ace àwá. Nyar a bala mò.

[†] 15:18 15:18 amə'Keret andə amə'Pelet ka à nda ka amə'yáltà murəm.

²⁰ Kə yilung sə a yiu, sə yalung ngga mə nə tsəo a sokki-kún atə səm le? Yale ən sūrə ban mənana ən kákiyi kam ngga? Nyare o, twal amə'eambo atò. Bè Yahweh ləmdəo earcearəu mənana kə nggađi raka andə doməsəcau.>>

²¹ Sə Ittai earî murəm ama, <<Mbak-kàngkàng Yahweh nakam, sə b̄waməgule mem murəm na kam nəyiləmu ka, ban mənana kat b̄waməgule mem murəm nə pàk kàm, ko aba lú ko yiləmu ka, a kə banì sə mim guro mò nə pa.>>

²² Pələa Dauda ne Ittai ama, <<Bè nda ana ka, fa.>> Pələa Ittai b̄wa'Gitti gya kutio, andə aburana male kat, andə amuna məkeke mənana kat atə ka.

²³ Sə là kat kpa b̄ua bang-bang lang Dauda andə ab̄wana mənana atə kat nə nggə kúti ka. Sə murəm yàlî banḡnaban Kidəron, sə aburana male kpa, sə yia kat à twal njargula o a b̄abondo.

²⁴ Pələa Abiyata yiu, sə Zadok yiu gbal andə amə'Lawi kat, nə Akwati Kùrcau mala B̄akuli a buia. Sə à yi tamsə Akwati Kùrcau mala B̄akuli a nzali she lang ab̄wana kat kutina, à purəni bá nggea-là ka.

²⁵ Pələa murəm ne Zadok ama, <<Wu nyesə Akwati Kùrcau aba nggea-là. Bè ən kum earmúru a məsə Yahweh ka, nə nyesəam sə nə tsəa b̄ən səni, andə b̄ando male.

²⁶ Sə b̄ə na ama, <Banboaram arəò raka,> mə ndya ka, b̄ə pakkam ḡir mənana səni nda b̄oari wi ka.>>

²⁷ Murəm banggi Zadok p̄əris đəm ama, <<A nda mə'səna re? Nyare o aba nggea-là aba rəpwala, we wunə amuna-burana mô b̄ari, Ahimaz andə Abiyata.

²⁸ Səni, mə nə kúndəô a ban yáli nkaring mùr nə njar mana umnə babondo ka, she bən angña cau a bano ka.>>

²⁹ Osso Zadok andə Abiyata twal Akwati Kùrcau mala Bakuli, à nyesəi a Urəshalima, sə à ue kano.

³⁰ Sə Dauda ka eau a bum Nkono Olif, kə bua aban ká nə bəkusəi, sə gír múrí. Sə abwana mənana kat atə ka, à gír múrià sə à kə eauwe, nə bua a kunia aban ká.

³¹ Bəbwa ne Dauda ama, <<Ahitofel na abaləa amə'kùrkùn atə Absalom.>> Pələa Dauda pakhiwi ama, <<Yahweh, ida, nyesə kwarkiru mala Ahitofel bə duk cau məbangge.>>

³² Lang Dauda bik bəng Nkono Olif, a ban mənana abwana kə peri kàm aban Bakuli ka, Hushai bwa'Arki yiu ace je andəi, nə daura-murbe male mənana à sannì ka, sə tú na a bəmuri.

³³ Dauda ne wi ama, <<Bə a o atəm ngga, awu nə dupam twalo.

³⁴ Səama bə a nyar a nggea-là, sə a ne Absalom ama, <Mə nə duk guro mò, murəm; kəla mənana mə nda guro mala tárró díɖyal ka, anggo sə mə nə duk guro mò adyan> ngga, anggo sə awu nə gandəâmce kwarkiru mala Ahitofel.

³⁵ Zadok andə Abiyata yia apəris ka, à pà atò kano re? Acemani ka, gír mənana kat a oē a bala mala murəm ngga, banggi Zadok andə Abiyata yia apəris.

³⁶ Səni, amuna-burana malea bari, Ahima'az muna-bwabura mala Zadok, andə Jonatan muna-bwabura mala Abiyata ka, à nda kano ateà. Wun nə túriá abanam nə cau mənana kat wu ok ka.>>

³⁷ Nda Hushai, gyajam mala Dauda, yiu aba nggea-là ka; yiu male karə nə kutio mala Absalom aba Urəshalima.

16

Dauda andə Ziba

¹ Lang Dauda kutini bong nkono* ka, Ziba guro† mala Mefiboshet kya kumi nə amədambəriso bari mənana à twal agbatali bəredi gbəman-bari, andə adangʔanshi bəla-anap mə'ime gbəman-mwashat, sə bəla-vwari gbəman-mwashat, andə sambəram mana à lùmsəi nə mùr-anap ka.

² Pələa murəm dī Ziba ama, <<Ace mana sə a yinə amənia yì agir ka?>> Pələa Ziba eari wi ama, <<Amədambəriso mənia ka à nda ace amə'bala murəm bəà kə eau a nzəmia, sə bəredi andə bəla-vwari ka, à nda ace alaggana bəà shea, sə mùr-anap ka, nda ace abwana mənana à auləa aba pədanban ngga.>>

³ Murəm nyare dī ama, <<Muna-bwabura mala mətala-bala mò ka nda ke?>> Ziba banggi murəm ama, <<Nda a Urəshalima; yì ka bang ama, Yalung ngga bala mala Isərayila nə nyesəi wi domurəm mala tárri.>>

⁴ Murəm pələa banggi Ziba ama, <<Səni, agir mənana kat à mala Mefiboshet na ka à duməna amô.‡>> Sə Ziba bang ama, <<Ən bun abadəmbo; eare bən kum earmúru a bano, we bwaməgule mem, murəm.>>

Shimeyi sú Dauda

* **16:1 16:1** Nkono Olif † **16:1 16:1** Balli gbal aba: 2Sam 9:12.

‡ **16:4 16:4** Balli gbal aba: 2Sam 9:3-11.

⁵ Lang Murəm Dauda yiu a Bahurim ngga, bè bʷabura mənana pur a nggurkwar mala bala mala Sawul, lulləi ama Shimeyi, muna-bʷabura mala Gera ka, pur aban yiu, sə lang yina ka, camarə sáŋg Dauda.

⁶ Bukki Dauda nə atali, sə bukki aguro mala murəm Dauda gbal, sə anggo ka, abwana kat andə akanggərang aburana ka à nda a koya bui mala Dauda.

⁷ Sə Shimeyi kə sangban ama, <<Upi ban mənía ka, upi ban mənía ka, we mə'sukki-nkila, we bwa məbane!§

⁸ Yahweh mbweno a kúni nkila mala amə'bala mala Sawul mənana kat a sukki, sə a ak buno-murəm male ka. Yahweh pana domurəmi a babu munio Absalom. Səni, bealbikea mô yina amuro acemənana a nda mə'sukki-nkila.>>

⁹ Pələa Abishai muna-bʷabura mala Zeruya banggi murəm ama, <<Ace mana sə lu-nvwa mənía nə sáŋg bʷaməgule mem, yì murəm? Dekiam mə kyane mə kasə bamuri.>>

¹⁰ Səama murəm bang ama, <<Mana kpapi səm sənəa wun le, wun amuna-burana mala Zeruya? Bè nda aban sangban acemənana Yahweh banggi wi ama, <Sáŋg Dauda> ka, yana ɗe nə bang ama, <Palang sə a pak ana?> >>

¹¹ Pələa Dauda ne Abishai andə aguro male kat ama, <<Wu səni, munem mənana ən bəli nə tam ngga, nda aban alta yiləmem; palang sə nə duk gir'ndali nə bwa'Benjami mənía ka? Deki bè sangban, acemənana Yahweh na mənana banggi

§ 16:7 16:7 Balli gbal aba: Pur 22:28.

wi ama bə sangban ngga.

¹² Yakəla Yahweh nə sən məbane mənana à pàkkam ngga, sə nə mbwem a kúni nə məboarne atàcau mala sangban male yalung.>>

¹³ Nda Dauda andə aburana male lidəmba aban o amur njargula, sə Shimeyi kə gya a nkanggari nkono, a nkābe nə Dauda, sə kə sanggi, kə túrki wi atali, sə kə loasəi wi tú.

¹⁴ Lang murəm andə abwana mənana à nda atè, à yi bwal ban Nggeasala Jodan ngga, à auləna. Pələa à usələ abani.

Absalom kùtí a Urəshalima

¹⁵ Ado ka, Absalom andə abwana kat, yi aburana mala Isərayila, à yiu a Urəshalima, sə Ahitofel ka nda atè.

¹⁶ Sə lang Hushai bwa'Arki, gyajam mala Dauda yiu aban Absalom ngga, yi ne Absalom ama, <<Bə yiləmio sauwa we murəm! Bə yiləmio sauwa we murəm!>>

¹⁷ Pələa Absalom banggi Hushai ama, <<Mənia ka nda earcearəu mənana awu nə ləmdəi gyajam mô le? Ace mana sə a o atà gyajam mô dāng?>>

¹⁸ Hushai eari wi ama, <<Awo, bwa mənana Yahweh, andə abwana mənia, andə amə Isərayila kat twal ka, mə nə duk male, sə mə nə ue atè.

¹⁹ Sə dəm ngga, yana mə nə duk guro male? Muni na re? Kəla mənana ən duk guro mala tárró ka, anggo gbal sə mə nə duk guro mò.>>

²⁰ Pələa Absalom ne Ahitofel ama, <<Pà səm kwarkiru mô. Mana bə səm pa?>>

²¹ Ahitofel banggi Absalom ama, <<Kyane kya nongnə amā-twala mala tárró mənana dekia bə à kə tsəkir bala ka, sə Isərayila kat nə okce ama a

pani tárró kəsəkya a babwa, sə abwana mənana à nda atò ka, à nè kum məsəkang-kangŋa.>>*

²² Nda à tsəkî Absalom tara a mûr-kurəm, pələa Absalom nongnə amā-twala mala tárrí a məsə amə Isərayila kat ka.

²³ Absalom kpata kwarkiru mala Ahitofel kəla mənana Dauda pàk ka. Koya cau mənana pur a kún Ahitofel ka, à kə sən səlæ abaləi kəla cau mənana pur a kún Bakuli nənggearəi ka.

17

Hushai amsə Dauda

¹ Ahitofel ne Absalom dəm ama, <<Deki bən twal aburana á-lum-nong-bari, sə mə nə lo mə nə pyangnə atà Dauda a du man yalung ngga.

² Lang auləna sə babumi bungina ka, mə nə eau amurí, sə mə nə pe wi bangciu, sə abwana mənana à nda atè kat ka, à nè bang nə mire. Kə murəm nəmurəi nda mə nə wal-luí ka,

³ sə mə nə nyesəô abwana mənə kat a bano. Kə yiləmi bwa mwashaŋ nda mənana a alkiyite ka, sə abwana kat ka, à nè do aba rəpwala.>>

⁴ Sə mənə yì kwarkiru ka pwasəbum Absalom andə abwana-məgule mala Isərayila kat.

⁵ Pələa Absalom bang ama, <<Wu tunə Hushai bwa'Arki gbal bə səm o cau mənana nə na ka.>>

⁶ Sə lang Hushai yina aban Absalom ngga, Absalom ne wi ama, <<Mənia ka nda cau mənana Ahitofel bang ngga; bə səm pak kəla mənana na ka le? Bə pa anggo raka, we ka bangŋa.>>

* **16:21 16:21** Səni aba: 2Sam 12:11-12.

⁷ Pələa Hushai ne Absalom ama, <<Mənia adyan ngga, cau mənana Ahitofel bang ngga, məboarne na dāng.>>

⁸ Hushai bang ama, <<A sələna ama tárró andə aburana male ka, akanggərang abwana na, sə à ndanə bumlulla məkərkərnì kəla nyam-candəa mənana à gauwi andə amuni a bəwanban ngga.* Ko anggo raka, tárró ka gbani lwa na; pà nè nong atà abwana aba dù dāng.

⁹ Səni, ko ado ka, səmbərəna a bəkə tūli, ko a bəkə ban. Bə puro sə yiu arə wun nə munəo, sə wal atà aburana mô kpokyak ka, cau nə mesə ama, <À walna abwana mənana à nda atà Absalom ngga.>

¹⁰ Ko nggearə bəwabura-bəwa mənana bəbumi na kəla bəbum im† ngga, bangciu nə pakki wi, sə bəbumi nə tùmùr, acemənana Isərayila kat ka sələna ama tárró ka kanggərang bəwabura na, sə abwana mənana à nda atə ka, amə'məsəkàng-kàngja na.

¹¹ Səama kwarkiru mem ngga, nda mənana ama Isərayila kat bə ramba a bano abanbəwáná, twal a Dan, aban ká a Biyasheba; lakki malea bə pa kəla sala a kún nggeamùr,‡ sə wu kya a lwa nə nggearəo.

¹² Pələa səm nə ká amurí a bə ban mənana à nə gandə kume kām ngga, sə səm nə sulə amurí kəla suləo mala ncimna a nzali, sə yì andə aburana mənana à nda atə ka, kəbwa pà nə au dāng.

¹³ Bə nyar nənzəmi sə kúti a bəkə nggea-là ka,

* **17:8 17:8** Balli gbal aba: Pas 17:12; Hos 13:8. † **17:10 17:10** Balli gbal aba: Amo 3:8. ‡ **17:11 17:11** Balli gbal aba: Tite 22:17.

Isərayila kat ka nə yinə anggur bə kàrì nggea-lê, sə səm nə nunni aba bangṇaban, shebè tali mwashat pa kàm mənana nə ue kam raka.>>

¹⁴ Pələa Absalom andə amə Isərayila kat bang ama, <<Kwarkiru mala Hushai bwa'Arki boarì mala Ahitofel.>> (Yahweh ka, angṇəna damba tsəngṇənàš ama nə kidiki* kwarkiru məboarne mala Ahitofel, ace mənana Yahweh nə yinə gir'murmwana amur Absalom ngga.)

¹⁵ Pələa Hushai banggi Zadok andə Abiyata yia apəris ama, <<Kwarkiru mənana Ahitofel pe Absalom andə abwana-məgule mala amə Isərayila ka, ndya ani ka, sə mim ngga kwarkiru mana ən pa ka, ani sə pa.

¹⁶ Ado ka, túrban tsuk-tsuk bəà banggi Dauda ama, <Kəa nong a kún nggeasala, ban yàl nkaring mala ká a babondo yalung dāng; bariki yàl a nkaring,> bə ana raka, murəm andə abwana mənana atè kat ka, à nə kidikia.>>

¹⁷ Adyan ngga, Jonatan andə Ahimaz ka, à nda aban kúndəô a En-Rogel. Bè guro muna-bwama na kə wario kə banggia wia, sə yia gbal ka à nə ká à nə banggi Murəm Dauda, ace mənana bəà kəa sənia aban kúti aba nggea-là raka.

¹⁸ Səama bekə lagga sənia sə kya ne Absalom. Anggo sə yia kəm ngga à o tsuk-tsuk, sə à bik bala mala bekə bwabura a Bahurim mənana ndanə tūli-mùr a bala male ka. Sə à sulə aba tūli-mùrnî.

¹⁹ Pələa mālā bwabure twal kál-anzəgír, sárəí a kún tūli-mùrnî sə anzə məsəsa amurí. Kəbwa

§ 17:14 17:14 Balli gbal aba: Pas 21:30; 1Kor 1:19. * 17:14 17:14 Balli gbal aba: 2Sam 15:31-34

sələce gîr mənana pàk ka dāng.

²⁰ Lang aguro mala Absalom yiu aban bwame a bala ka, à dī ama, <<Ahimaz andə Jonatan ngga à ndake?>> Pələa bwame banggia wia ama, <<À yàlnà a nkaring guguri.>> Lang à kya altea sə à gandə kumia raka, à nyar a Urəshalima.

²¹ Anzəm mənana à uməna ka, aburane eapi bá tūli-murnî, sə à wario à kya ne Murəm Dauda. À banggi Dauda ama, <<Lo, o tsuk-tsuk kya yàl a nkaring mūr, acemənana Ahitofel pana kwarkiru amuro ani.>>

²² Pələa Dauda lo andə abwana mənana à nda atè ka, sə à kya yàlî Mūr Jodan. Kaniama ban nə fa ka, kə bwa pà kām mənana malaká yàlî Jodan raka dāng.

²³ Lang Ahitofel səni ama à kpata kwarkiru male raka, sárə gir-do a nzəm mədambərISO male, lo o a nggea-là male. Wario kya tsək bala male a nggùnì sə gyar bamúrì,† wǔ, sə à tsəi a bembə-ba-tali mala tárri.

²⁴ Pələa Dauda yiu a Mahanayim. Sə Absalom andə aburana mala Isərayila kat ka, à yàlî Mūr Jodan.

²⁵ Absalom angɲa-dəmba tsəngɲənà Amasa‡ amur aməlwə, a kúnì Jowap. Amasa ka muna-bwabura mala bè bwa na, mənana à kə tunəi ama Itəra, bwa'Ishmayel, mənana al Abigiyel muna-bwama mala Nahash,§ mə'eam Zeruya, nggea Jowap ka.

† 17:23 17:23 Balli gbal aba: Mat 27:5. ‡ 17:25 17:25 Amasa Balli gbal aba: 2Sam 19:13; 20:9-12; 1Amur 2:5,32. § 17:25 17:25 Nahash Balli gbal aba: 1Kpa 2:13,16.

26 Sə Isərayila andə Absalom ngga à tsək kàttì a nzali Giləyat.

27 Lang Dauda yiu a Mahanayim ngga, Shobi muna-bwabura mala Nahash,* bwa'Amon mənana pur a Rabba, andə Makir muna-bwabura mala Amiyel mənana pur a Lo-debar ka,† andə Barzilai bwa'Giləya mənana pur a Rogelim‡ ngga,

28 à yinə akal-nongɲo, andə ankenye, andə ankwareng-dəbang, sə məssa mənana à lurəi ka, andə məssa-alkama, andə məssa-báli, andə muku, andə gwalong, andə məsə-nkundung,

29 andə mur-nyi, sə kiura məbwale, andə anzur, andə kiura-məpange, à pe Dauda andə abwana mənana à nda atè ka bəà li, acemənana à bang ama, <<Abwana mənia ka nzala walənia, à auləna, sə məsamur walənia aba pədanban.>>

18

À ganda Absalom a lwa

1 Pələa Dauda ramba aburana mənana à nda atè ka, sə tsək amə'sàrəban mala aá andə amə'sàrəban mala agbəman amúrià.

2 Pələa Dauda tasə amə'lwa bəà kyane; tsək banì mwashat aba gauwe tàrú malea abata sàrəban mala Jowap, sə bə banì mwashat aba gauwe tàrú ka, nda abata sàrəban mala Abishai muna-bwabura mala Zeruya, mə'eam Jowap, sə tàruia banì mwashat aba gauwe tàrú ka, nda abata

* 17:27 17:27 Nahash Balli gbal aba: 2Sam 10:1-2. † 17:27 17:27 Lo-debar Balli gbal aba: 2Sam 9:4 ‡ 17:27 17:27 Rogelim Balli gbal aba: 2Sam 19:31-32; 1Amur 2:7; Ezr 2:61.

sàrèban mala Ittayi bwa'Gitti. Pələa murəm banggi aburane ama, <<Mim nə bəmúràm gbal ka, mə nə ká sənəa wun.>>

³ Səama aburane ne wi ama, <<A pà wu nə pur ace ká [munəo] atà səm dāng. Acemənana bə səm bang ngga, à pa nə falənə səm dāng. Sə ko bə gauwa-tsùrú ma'səm wù ka, à pa nə falənə səm dāng. Sə we ka, a nda akúni lakki mala abwana ma'səm á-lum. Acemani ka, nə boaribani wu tasəa səm gbasha nə bá nggea-là.>>

⁴ Pələa murəm banggia wia ama, <<Koyagir mənana kat, wu səni nda boaro kutibani ka, mə nə pe.>> Nda murəm cam a nkanggari bankutio [mala Mahanayim], sə aburana male kat ging-gya twalkusəu-anzəmarəia sə à kə kutio aban puro arə anggəsani malea, mala agbəman andə aá.

⁵ Pələa murəm tsəki Jowap andə Abishai andə Ittai nzongcau ama, <<Lagga man, yì Absalom ngga, wu pangnəi bukbuk, acem.>> Sə amə'lwa kat ok cau mənəo murəm ne amə'sàrəban, amur Absalom ngga.

⁶ Nda amə'lwa mala Dauda purî bá nggea-là aban ká lwa arə Isərayila. Mənia yì munəo ka, à pe a ndà-nggun mala bu-nzali Ifərem.

⁷ Akano ka, amə'lwa mala Dauda gandə amə'lwa mala Isərayila. Sə abwana mənana à wal-luia ka, à nda kpəm. À wal-lú abwana á-lumi-bari (20,000).

⁸ Kara lwa ara ak bá nzali kat, sə bwabundəa wù kərkər. Yale làkkì mala abwana mənana à wù atəcau mala agir'mur'mwana mənana kum abwe aba ndà-nggun ngga, kúti làkkì mala abwana mənana à wal-luia nə nggeabyau ka.

Lú mala Absalom

⁹ Lang munəo na arə lidəmba ka, Absalom kya jakiarə aburana mala Dauda. Sə yì ka, ɓariki nè ɓangɗa a nzəm pər-mədambərISO male ace àwá, səama lang pər-mədambərISO ɓangɗa kúti abata bè nggun mægule mana abu-ngguni na zukətəp ka, kara ɓamúrí gbāli a nre ka abu-ngguni. Sə pər-mədambərisoni lidəmba nə o, ɗeki aban gyare a nre bumkuli andə nzali.

¹⁰ Mwashat abalə aburana mala Dauda sən mənía yì gir ka, sə banggi Jowap ama, <<Ən sən Absalom aban gyare arə bè bu-nggun mægule.>>

¹¹ Jowap pələa ɗi ɓwabure ama, <<Mana! A səni? Palang sə a ɓinə wal-luí, a túrí a nzali akè ɓani ɗàng? Yale ɓén pano aməsə bolo-azərfa shekel lum andə nggur-ɓunu mala amə'lwa.>>

¹² Sə ɓwabure eari wi ama, <<Ko ɓə a pam aməsə bolo-azərfa shekel á-mwashat aba buam ngga, pa mə nə tsək buam arə muna-ɓwabura mala murəm ɗàng, acemənana səm kat ka, səm oè nə kir səm, lang murəm tsəko nzongcau wunə Abishai andə Ittai, ama, <Wu tsəkir məlagga, yì Absalom, acem.>

¹³ Sə ɓən mangɗəna murəm, ən walna-lú muna-ɓwabura male ka, murəm nə yia sələ nənzəmò ama, mə nda mənana ən wal-lú muni ka, sə we nə nggearəo ka, awu nə nyem.>>

¹⁴ Pələa Jowap bang ama, <<Mim ngga, pa mə nə kidiki pwari kəla mənía sənə we ɗàng.>> Pələa Jowap twal ankongɗo tărú a bui, wari aban Absalom, mənana nda nəyiləmu piu, aban gyare a bu-nggun mægule ka. Pələa zubiki nə ankongɗo mənəo ka a kun-ɓaləi.

¹⁵ Pələa lum abalə amə'bwal-agirmunəo mala Jowap, gumbəli Absalom a baləu, à təmnggi, sə à wal-luí.

¹⁶ Pələa Jowap twang njawe, nda amə'lwa male nyarî pərta amə'lwa mala Isərayila, acemənana Jowap tamsəia ka.

¹⁷ À twal Absalom, à túrí aba tūli məlime aba ndà-nggun, sə à ramba atali amurí gum-gum. Sə anggo ka, amə Isərayila kat bangḡəna, koyanale ka uməna a bala male.

¹⁸ (Mənana Absalom malaká wù raka, tsəkî bamúri nggea tali, a Bangḡaban mala Murəm, ace mənana bə duk gir'ləməndəa ace lidəmba mala lulləi ka. Acemənana pakdenyicau ama, <<Mim ngga, ən panə muna-bwabura mana nə lidəmba nə lulləam a banza, mana à nə nggə denyinə mim nəi ka dāng.>> Pələa tunə nggea tali mənə nə lulləi. Anggo sə à kə tunəi ama, <Nggea tali mala Absalom,> ba yalung.)*

*Cau mala lú mala Absalom
andə bumkidikea mala murəm Dauda*

¹⁹ Pələa Ahima'az muna-bwabura mala Zadok bang ama, <<Came, bən bangḡa, bən kyan nə bəsacau man aban murəm; mə nə nggá ne wi ama Yahweh kasəna-bashi, angḡamurí a b̀u abi-məbura.>>

²⁰ Pələa Jowap ne wi ama, <<A nda mənana awu nə ká nə mənía yì bəsacau yalung ngga dāng. Awu nə gandənə ká nəi wi nə cē a b̀e pwari, səama duməna púp a pà wu nə ká nə cē yalung

* **18:18 18:18** Absalom tsək nggea tali mənía ka a bàkú mənana malaká bəl amuna-burana male raka (2Sam 14:27); ko à wukina sə tsək talinì.

đàng, acemənana muna-bwabura mala murəm [yi Absalom] ngga, pàngŋənà-lú.>>

21 Pələa Jowap ne bẹ bwa'Kush ama, <<We, kya banggi murəm gír mənana a səni ka.>> Pələa bwa'Kush bun abadəm Jowap, sə bangŋa aban o.

22 Pələa Ahima'az, muna-bwabura mala Zadok ne Jowap dəm ama, <<Ko palang le ka, ida, came mə bangŋa atà bwa'Kush mənə.>> Sə Jowap pe wi eare ama, <<Muna-bwabura mem, ace mana sə a kə earce ama a nə ká? We ka, a panə kə tangnakusəu mənana awu nə kum ace mənəia yi bəsacau ka đang.>>

23 Pələa Ahima'az bang ama, <<Ko palang le ka, mə nə bangŋa, mə nə ká.>>

Pələa Jowap bang ama, <<Bangŋa!>> Pələa Ahima'az bangŋa, um nə njar bawanban, sə bangŋa akì bwa'Kush damba.

24 Lang Dauda na ban do anre kúnbala mana nə baləu andə mana nə nza mala nggea-lê ka, mə'sən múr nggea-là eau a kuli amur kún nggea-là nə rə sheran. Lang loasə məsəi sənban ngga, kara sən bẹ bwabura aban bang nəmurəi aban yiu nəbania.

25 Pələa mə'sən múr nggea-là tunə murəm sə banggi wi gír mənana sən ngga. Murəm pələa bang ama, <<Bẹ bwe na nəmurəi ka, duməna púp ndanə bəsacau.>> Sə bwe kə gbəshìban tù kə yiu.

26 Pələa mə'sən múr nggea-là sən bẹ bwabura aban yiu nə mire, pələa tunə mə'yál kunbala sə bang ama, <<Səni, bẹ bwabura nia dəm kə yiu nə mire nəmurəi ka!>> Pələa murəm bang ama, <<Yi gbal ka, duməna púp ndaban yinə bəsacau.>>

27 Pələa mə'sən mūr nggea-là na ama, <<Ən nggə səni, bwa mədəmbe ka, kə bangja kəla Ahima'az muna-bwabura mala Zadok.>> Murəm pələa bang ama, <<Yi ka, bwa məboarne na. Ndaban yinə bəsacau məboarne.>>

28 Pələa Ahima'az loasə gî tunə murəm sə ne wi ama, <<Koman kat ka, nda pepè!>> Pələa yî ka, bûn abadəm murəm nə bəməsəi a nzali, sə bang ama, <<Bə bwardsəban pa aban Yahweh Bakuli mō, mənana pàna amə'mgbicau a babuo ka, yîa mənana à loasə buia arə bwaməgule mem murəm ngga.>>

29 Pələa murəm dîban ama, <<Nggearə lagga, yî Absalom ngga, nda jam le?>> Pələa Ahima'az pa eare ama, <<Lang Jowap guro mò tasəam ama bən yiu ka, ən sən ban ngga, zurina kərkər. Səama, ən sūrə mana girni na dang.>>

30 Pələa murəm bang ama, <<Nyar a nkang-gariban, kúndəô.>> Nda yî ka, nyar a nkang-gariban, sə cam a kə bənî.

31 Pələa bwa'Kush yî tusəo, sə bang ama, <<Bwaməgule mem, murəm, ok mənîa yî bəsacau məboarne ka! Yahweh amsəno yalung, a babù abwana mənana kat à mgbicau arəo ka.>>

32 Pələa murəm dî bwa'Kush ama, <<Məlagga Absalom ngga, nda jam le?>> Pələa bwa'Kush pa eare ama, <<Bə abi-məbura kat mala bwaməgule mem murəm, andə abwana mənana kat à mgbi-cau arəi ace bealbîkea ka, bəà pa kəla mənəo yî lagga ka!>>

33 Pələa murəm ngga, rəi twal bəla. Sə eauwe, wari a kurəm-kuli mana amur kurbala ka, bua

kàm. A njar aban ká ka, kə bua kə na ama: <<Oi, muna-bwabura mem Absalom! Muna-bwabura mem, muna-bwabura mem Absalom! Bə pələa ama, mə nda mənana ən wú a kunio ka, bə boarna, oi muna-bwabura mem Absalom, muna-bwabura mem!>>

19

Dauda andə Jowap

¹ Pələa à banggi Jowap ama, <<Səni, murəm ngga, ndaban bua sə kə keban ace Absalom.>>

² Limurəm mənana à kumi a pwari mənə ka, yi pələia amə'lwa kat bua-lú, acemənana a pwari mənə ka, abwe ok ama, <<Murəm na ban pak-bumkidikea ace muni.>>

³ Sə aburane kùtí zàng aba nggea-lê [Mahanyim] a pwari mənə, kəla abwana mənana à bangja a kun-munəo, kəsəkea pakkia wia, sə à swár zàng à kùtí aba nggea-là ka.

⁴ Murəm ngga gír baməsəi, sə sa a bua, kə na ama, <<Oi, muna-bwabura mem Absalom! Oi, Absalom, muna-bwabura mem, muna-bwabura mem!>>

⁵ Pələa Jowap kùtí aba bala, aban murəm, sə banggi wí ama, <<Yalung ngga, a panì aburana mô kat kəsəkea, yìà abwana mənana à nda à amsə yiləmo andə ayiləmi amuna-burana andə amuna-maməna mô, andə ayiləmi amāmó andə amā-twala mô ka.

⁶ We ka, a kə earce abwana mana à kə binəməsəo ka, sə a kə binəməsə abwana mana à kə earceo ka. Acemənana yalung ngga, a ləmdəni bwāng ama, amə'sàrəban andə aburana mô ka, à

nda ka kægir a bano dāng. Mim ngga, ən sələna ama, ban nə boaro yalung, mənana bə Absalom ngga nda nəyiləmu, sə səm kat ka, səm wukina ka.

⁷ Adyan ngga, puro kya bəkbabum aburana mô. Mim ngga, ən kánagìr nə Yahweh, bə a puro, a wari raka, kə bəwabura pà kàm mənana nə ue atò, a bu-dù man yalung ngga dāng. Sə mənìa yì gìr ka, nə duk məbike kərkər, mənana kùti agir'murmwana mənana kat à kumo, twal a lagga mò, ba yalung ngga.>>

⁸ Pələa murəm lo, kya do a ban-do male a kún nggea-là. Lang à banggi abwana ama, <<Murəm na aban do a kún nggea-là ka,>> pələa yìa kat ka, à yiu abadəmbi. (Aba mənò anggo ka, amə Isərayila [mənana à nda atà Absalom ngga] à angṇa-dəmba à bangṇəna, koyan ngga nyarna a bala male.)

Dauda nyar a Urəshalima

⁹ Sə abalə atəu mala Isərayila ka, abwana camarə makgìr arəarəia, à kə bang ama, <<Murəm ngga, nda mənana akmúr səm a babu abisəm-məbura ka; yì ka, nda bwa mənana amsə səm a babu amə'Filisti ka. Sə adyan ngga, bangṇəna nyingṇəna nzali ace mənana bə apî Absalom ngga;

¹⁰ sə Absalom, mənana səm dārəí, bə duk murəm amur səm ngga, wuna a kun-munəo. Sə palang ado sə wu na kə cau, ace nyesə murəm dāng?>>

¹¹ Pələa Dauda tasə mənìa yì cau ka, aban Zadok andə Abiyata, yìa apəris, ama: <<Wu dīkām abwana-məgule mala Yahuda ama, <Palang ado, sə wun nda ka abwana mana, she nənzəmò, sə

wun nè nyesə murəm a bala male ka, yi mənana gîr mana kat à bangrji aba Isərayila ka, kutina a kir murəm ngga?

¹² Wu nda ka amə'eambəam; wu nda ka nggūrəam andə nkila mem! Sə ace mana sə wun nda ka abwana mənana she nənzmò sə wun nè nyesə murəm a palta ka?>

¹³ Sə wu ne Amasa ama, <We ka, a nda nggūrəam andə nkila mem re? Bè Bakuli pakkam gîr, yale bə wal-luem, yi mana bən twalo a duk mə'sàrəban amur amə'lwa mem, a kúnì Jowap raka.> >>

¹⁴ Nda Amasa pwanbabum aburana mala Yahuda kat, kəla bwa mwashat, sə à tasəî murəm cau ama, <<Nyar aban səm, we wunə aburana mana kat à nda atò ka.>>

¹⁵ Pələa murəm nyare, yiu a Jodan. Adyan ngga, aburana mala Yahuda yina a Gilgal, ace mənana bəà kya kum murəm, sə bəà yinəi a nkaring Mùr Jodan ngga.

¹⁶ Sə Shimeyi, muna-bwabura mala Gera, bwa'Benjami, mana pur a Bahurim ngga, fà rəi akaurəa andə aburana mala Yahuda, à wari a kúllí Murəm Dauda.

¹⁷ Yiu atārəia andə aburana a tàu mala Benjami, bwa á-mwashat, andə Ziba, muna-bala mala Sawul, mənana yiu andə amuna-burana male lum-nong-tongno, andə amə'túró-bala male, lumi-bari ka. Yia ka, à fà rəia, à wari a kúllí murəm, a Jodan.

¹⁸ Yia ka, à yàlî mùr Jodan, a ban yàl nkaring, ace eamsəki amə'bala mala murəm a nkaring, ace mənana à nè pwasəbum murəm ngga. Pələa

Shimeyi, muna-bwabura mala Gera, bòn amur ankūnəi a nzali, abadəm murəm,

¹⁹ sə banggi wi ama, <<We murəm, bwaməgule mem, ida, twəlām-ban caubikea mem, cè a denyinə gir məbike mənana guro mò pá a pwari mənana bwaməgule mem nying Urəshalima ka dāng. Ida, murəm bəkəa bwal mənəia yì gir ka a babumi dāng.

²⁰ Acemənana mim guro mò ka, ən sələnə nəma, ən pangŋa caubikea. Nda gir mənana tsəa sə mim, abalə abwana kat, mala bala mala Yisəfu ka, ən ak dəmba, ən yiu, mə nə yia kum murəm, bwaməgule mem ngga.>>

²¹ Pələa Abishai, muna-bwabura mala Zeruya bang ama, <<Boaro Shimeyi ka, bəà wal-luí, acemənana yì ka sú bwa mənana Yahweh dārəi ka re!>>

²² Səama Dauda bang ama, <<Man oasə wun arəəm le, wun amuna-burana mala Zeruya, mənana wun nə dupam kəla fibura a pwari man yalung ngga? Boaro bəà wal-lú kəbwa aba Isərayila a pwari man yalung ngga le? Mim ngga, ən sələ mbak ama, yalung ngga mə nda murəm amur Isərayila re?>>

²³ Pələa murəm banggi Shimeyi ama, <<A pà wu nə wù dāng.>> Anggo sə murəm kánbi wi.

²⁴ Sə Mefiboshet, mə'kà Sawul gbal ka, wario kya kum murəm. Yi ka, lak akusəi dāng, amsə mbotakuni dāng sə yale lak agir-nggūrəu male dāng, twal a pwari mənana murəm nying là, sə uk ka, ba pwari mənana murəm nyar nəi jam ngga.

²⁵ Lang nying Urəshalima, sə yiu aban murəm ngga, murəm dī ama, <<Palang sə a binə ká atəm,

Mefiboshet?>>

²⁶ Mefiboshet pa eare ama, <<We bwamægule mem, murəm, mäturo-bala mem Ziba, nda mənana swarkiam ngga. Mim guro mò ka, mə nda gbakəre, nda ən banggi wi nəma, <Tsəkam gir-do anzəm mədambərISO, ace mənana bən koè bə səm u sənə murəm>ngga.

²⁷ Sə yì ado ka, yì mangja guro mò, aban bwamægule mem, murəm. Səama, bwamægule mem, murəm ngga, nda kəla mäturonjar mala Bakuli; acemani ka, pək gır mənana kat pwasəbumo ka.

²⁸ Mim sənə amə'bala mala tárrám ngga, bə́ a walna səm, səama a kún mani ka, a earam mə li gırlina a ban-li mō. Bwamægule mem, murəm, mana dəm ado mə nə zəmba, mənana nə kúti mənə ka?>>

²⁹ Pələa murəm banggi wi ama, <<Cau mana a ne ka, karəna anggo. Mim ngga, ən tsəngja nzongcau ama, bəà gau nzali ma'wun, anre wun, wun nə Ziba, a tsùrú.>>

³⁰ Sə Mefiboshet banggi murəm ama, <<Deki bə twal koyagir ka, yì mana yalung ado bwamægule mem, murəm nyarəna jam ngga.>>

Dauda ləmdəi Barzilaiyi pəməboarne

³¹ Barzilaiyi, bwa'Giləya gbal ka, pur a Rogelim, sə wari atə murəm ace tsəkte aban yàli Nggeasala a Jodan, sə nə tsəiandə aban o a là.

³² Barzilaiyi ka, jamgula na, apələa male na lumi-tongno-nong-tàrú. Yi ka, nda bwa mənana

ḏenyinə murəm, linəi, aba do male kat a Ma-hanayim ngga, acemənanə yì ka, mægəna na kərkər.

³³ Pələa murəm banggi Barzilayi ama, <<Fa, bə səm yàl a nkaring sənə we, ace mənana wu kya do a banam a Urəshalima ka. Sə mim ngga, mə nə ḏenyinə we abanì.>>

³⁴ Pələa Barzilayi pe murəm eare ama, <<Apələa uekam shen, mala do nəyiləmu, mənana boaro mə o a Urəshalima sənə murəm ngga?

³⁵ Adyan ngga, mə ndanə apələa lumi-tongno-nong-tàrú a banza. Mə nə gandə gauta gír mənana nə boaram ngga, andə mənana pà nə boaram raka le? Mim guro mò ka, mə nə gandə ok boaro mala girlina ko gírnúná dəm le? Mə nə gandə ok gí abwana aban tu'nggyal dəm le? Palang ado, sə mim guro mò ka, mə nə duk bə twalo aban bʷaməgule mem, murəm?

³⁶ Ən kārəa mə kum tangnakusəu mægule kəla mənəia ka dāng. Mim guro mò ka, mə nə yàlì Jodan atārəia andə murəm aban ká dəmba bəti.

³⁷ Ida, nying guro mò, bə nyare bə o, ace mənana bən kya wú a là mem, tù aban bembe mala tárrám andə nggem. Səama, guro mò, yì Kimham ngga, ndya ka. Nyì bə yàl a nkaring atò, bʷaməgule mem, murəm. Pakki wi gír mənana kat, a səni nda boar a məsəo ka.>>

³⁸ Pələa murəm bang ama, <<Kimham ngga, səm nə yàl a nkaring sənəi, sə mə nə pakki wi gír mənana kat a səni nda boar ka. Sə gír mənana kat a earkiyice abanam ngga, mə nə pakko wi.>>

³⁹ Pələa abwana kat, yàlî Nggeasala Jodan; sə lang murəm yàlónî nkaring ngga, mən abui kùr Barzilayi zəp, tsəki wi bù, sə tsəiandà. Nda Barzilayi nyare o a là male ka.

⁴⁰ Pələa murəm kutio wari a Gilgal, sə Kimham o atè. Abwana mala Yahuda kat, andə gauwa-tsùrú mala amə Isərayila, tsəktə murəm amur njar, aban o a là.

Tàu mala Yahuda andə Isərayila makgir amur murəm

⁴¹ Banì sau đang, aburana mala Isərayila kat yiu aban murəm, sə à đî ama, <<Palang sə amə'eam səm, aburana mala Yahuda, iuo arə səm sə à eamsə murəm andə amə'bəla male, à yàlî Jodan, atārəia andə aburana male kat?>>

⁴² Pələa aburana mala Yahuda pe aburana mala Isərayila eare ama, <<Nda acemənana murəm ngga, bəla-nggurkwar ma'səm na ka. Sə palang ado sə bum wun lúllô amur mənəia yì gîr ka? Ado ka, səm lì bekə gîr mala murəm le? Sə wu sənî səm twal bekə gîr abanî ace bamurə səm le?>>

⁴³ Pələa aburana mala Isərayila, pe aburana mala Yahuda eare ama, <<Səm ngga, səm ndanə atəu lum aba domurəm, acemani ka, rəcandəa mənana səm ndanəi mala bang ama Dauda ka murəm ma'səm na ka kúti ma'wun. Mana tsəa ado sə wu bəsəki səm? Səm nda mənana səm tita nacau mala nyesə murəm ma'səm ngga re?>> Səama nacau mala aburana mala Yahuda nə bumpina ka, kúti mala aburana mala Isərayila.

20

Sheba mgbicau arə Dauda

¹ Bè ðwabura *mə'bealðana na kam, lulləi ama Sheba, muna-ðwabura mala Bikəri, a tàu mala Benjami. Yì ka, ðua njawe sə bang ama,
 <<Səm pànə kə kāmbe aba Dauda dāng,
 Sə səm pànə kə nzali libala aba muna-
 ðwabura mala Jeshi dāng.

Isərayila, koyanale ka bə nyar a gumli male!>>

² Nda aburana mala Isərayila kat nying Dauda, sə à kpata Sheba muna-ðwabura mala Bikəri ka. Səama aburana mala Yahuda lanzə atà murəm malea, twal a Jodan aban ká Urəshalima.

³ Lang Murəm Dauda nyar a bala male a Urəshalima ka, pwan amā-twala male lum mənana nyia ace denyinə bala ka, tsəia a bə bala, sə tamsə amə'yálban bəà kə yália. Kə pea wia gír mənana kat à paktəle ka, səama pak-ðwama nəia dāng. À kasəkunia a bala ba pwari lú malea, à do kəla amā-lú.

⁴ Pələa murəm banggi †Amasa ama, <<Rambam aburana mala Yahuda abanðwáná aba nongño tàrú, sə wu yiu wunəia.>>

⁵ Nda Amasa puro ace ká tunə aburana mala Yahuda abanðwáná ka, səama banì sauwa kúti anonggio mənana murəm kasəi wi ka.

⁶ Sə Dauda banggi Abishai ama, <<Adyan ngga, Sheba muna-ðwabura mala Bikəri nə pàkka səm gír məbane nə kúti mənana Absalom pàk ka. Twal aburana mem, sə wu bangña atè, bə ana raka nə kumbi bamúri akanggərang anggea-là, sə nə ðwar arə səm.>>

* **20:1 20:1** Səni aba: Nggur 13:13. † **20:4 20:4** Balli gbal aba: 2Sam 17:25; 19:13.

Jowap wal-lú Amasa

⁷ Nda aburana mala Jowap andə amə'Keret andə amə'Pelet andə akanggərang amə'lwa kat purî bá Urəshalima, abata sàrəban mala Abishai, sə à oa pərta Sheba muna-bwabura mala Bikəri.

⁸ Lang à yi bik ban tali mægule a Gibiyon ngga, Amasa yi kumia. Jowap ka, ndanə adaura-murəm male mala amə'lwa arəi, nə nggeabyau aba ndè mənana marə nggurri a tabuni ka. Lang Jowap sungŋo nə ká a ban Amasa ka, nggeabyaunì swárô kpa a nzali.

⁹ Jowap dī Amasa ama, <<Mə'eambəam, a nda jam le?>> Pələa bwal Amasa a mbotokuni nə buiməli, ace mənana nə kùrri zəp, mala makkun ngga.

¹⁰ Sə Amasa ka, sən byau mənana a bù Jowap ka dāng. Nda Jowap zubi Amasa nə byau a bumi, sə amuna-lungŋe solə a nzali. Amasa wŭ, nə zubiban mwashat bərbəɾ.‡ Pələa Jowap andə mə'eambi Abishai pərta Sheba muna-bwabura mala Bikəri.

¹¹ Mwashat abalə alaggana mala Jowap cam amur lú Amasa, sə loasə gì na ama, <<Bwa mənana kat earmúr Jowap, sə bwa mənana kat nda anzəm Dauda ka, bə kpata Jowap!>>

¹² Amasa nongŋo aban mgbangtəki aba nkila male a tsùrú mala njargula, sə koya mə'lwa mənana yiu a banì ka, go kusəi came. Sə lang lagga man səni ama koyan mənana yiu a ban Amasa ka, cam piu ka, nda sungsəki Amasa bə gəshì mūr njargula, warinəi a bawan, sə kùmsəi wi kungtung amurì ka.

‡ 20:10 20:10 Səni gbal aba: 1Amur 2:5.

¹³ Lang à gəshina lú Amasa nyinghənà múr njargula ka, abwana kat o atà Jowap ace pərta Sheba, muna-bwabura mala Bikəri.

¹⁴ Sheba gya atà atau mala Isərayila kat yi pur a Abel-Bet-Ma'aka, andə b́a b̀u-nzali mala amə'Beri puppup; à ramba abanb́wáná, sə à o atè.

¹⁵ Amə'lwa mala Jowap kat yiu sə à gumbəli nggea-là Abel-Bet-Ma'aka sə Sheba na aba nggea-lê. Pələa à b́ak mgbangban mənana eau a kuli aban ká arə nggea-lê, sə kya cam nə nza arə kanggərang tali mənana nggea-lê cam amurí ka. Sə abwana mənana kat atà Jowap ka, à kùtí a təmgi kusə sheranî, ace mənana à nə me a nzali ka.

¹⁶ Pələa b̀è b́wama mə'sələe tunəban nəba nggea-lê ama, <<Wu kwakikir wun! Wu kwakikir wun! Ida, wu ne Jowap ama b̀è yiu kani ace mənana mə bangcau nəi ka.>>

¹⁷ Lang Jowap sung tù aban b́wame ka, b́wame đí ama, <<A nda Jowap le?>>

Jowap ear ama, <<E, mə nda.>>

Pələa ne wi ama, <<Kwakikiro arə cau mənana guro mò nə banggo ka.>>

Jowap eari wi ama, <<Mə nda ən nggə oeo ka.>>

¹⁸ Pələa b́wame nacau, ama, <<A pwarian ngga abwana kə bang ama, <Wu alta kwarkiru a Abel,> sə anggo sə à giləki cau.

¹⁹ Səm nda abalə abwana mana à earce dorəpwala andə doməsəcau a Isərayila ka. Wun ndarə alte ama wun nə wal-lú nggea-là mənana nggeau na a Isərayila ka. Palang sə wun nə kidiki nzali libala mənana mala Yahweh na ka?>>

²⁰ Jowap pe wi eare ama, <<Bè sappi banam, bə̀ sappi banam mənana ama mə pisəi ko mə bəbbəriki ka.

²¹ Cē pa anggo dāng. Bè bwabura na ən alkiyite ka, lulləi ama Sheba muna-bwabura mala Bikəri, bwa nzali mūr-ankono mala Ifərem. Yì ka loasə bui aba mgbicau arə murəm, nggearə murəm Dauda. Wu pa mənīa yì bwabura ka, sə mə nə nying nggea-lê.>>

Bwame ne Jowap ama, <<Səni, səm nə túró bamuri amúr sheran.>>

²² Pələa bwame wari nə kwaro male aban abwana mənana kat aba nggea-lê ka. A kasə bamur Sheba muna-bwabura mala Bikəri, sə à túrì Jowap. Nda Jowap twang njawe, sə aburana male mesəe, à nying nggea-lê, koyan ngga nyar a là male ka. Pələa Jowap nyar a Urəshalima aban murəm.

Aməgulo mala Dauda

(2 Samu 8:15-18; 1 Acau Kpa 18:14-17)

²³ ŠJowap nda gbani amur amə'lwa mala Isərayila kat;

Benaya muna-bwabura mala Jehoyada nda mə'sàrəban amur amə'Keret andə amə'Pelet,*

²⁴ Adoniram nda bwaməgule amur abwana mana à tsəia aba túró púp ka,

sə Jehoshafat muna-bwabura mala Ahilud nda mə'twalcau aba maləmce;

²⁵ Sheva nda məgiləgir,

sə Zadok andə Abiyata ka, à nda ka apəris,

Š **20:23 20:23** Səni aba: 2Sam 8:16-18; 1Amur 4:3-6. * **20:23 20:23** amə'Keret andə amə'Pelet ka à nda ka amə'yáltà murəm.

²⁶ sə Ira bwa'Jayir gbal ka, pəris mala Dauda na.

21

*Dauda mbwekî amə'Gibiyon a kúnì gîr
mənana à pàkkia wia ka*

¹ A nza mala yálmúrû mala Dauda ka, nzal-gula kpa mənana twal apələa tărú a nzəmarəia ka, nda Dauda alta bəməsə Yahweh ka. Sə Yahweh bang ama, <<Mənia ka nda atəcau mala Sawul andə bala-nkila male, acemənana wal-lú amə'Gibiyon.>>

² Nda murəm Dauda tunə amə'Gibiyon sə nacau nəia ka. (Amə'Gibiyon ngga à pur a nggurkwar mala Isərayila dāng; à nda ka amə'Amor mənana à ueo, mana amə Isərayila kánbia wia ama à nè đekia nəyiləmu ka;* səama Sawul alte nè twalte a bə bumpina male ace abwana mala Isərayila andə Yahuda).

³ Sə Dauda đī amə'Gibiyon ama, <<Mana bən pa ace wun? Sə mana bən pa a kúnì məbane mənana à pàkka wun, mənana nè tsəa wun nè tsəki abwana mala Yahweh bù ka?>>

⁴ Pələa amə'Gibiyon earî wi ama, <<Cau mənana anre səm sənəa Sawul andə bala male ka, bolo-zənariya ko bolo-njengəlan pà nè giləki dāng; sə pà a bə rəcandəa ma'səm bə səm wal-lú kəbwa a Isərayila dāng.>> Sə Dauda đia ama, <<Sə mana ado wu kə earce ama mə pa ace wun?>>

⁵ À earî murəm ama, <<Bwa mənana wal-lú səm, sə hamce ama nè twalta səm, ace mənana kəbwa

* **21:2 21:2** Səni aba: Jes 9:3-17.

atà sëm bøkəa ue nəyiləmu a bəkə ban aba nzong-nzali mala Isərayila raka,

⁶ bəà pa sëm abwana tongno-nong-bari atà amuna-burana male, sə sëm nè gyaria abadəm Yahweh a Gibiya, là mala Sawul, yì bwa mənana Yahweh tàrì ka.>>

Sə murəm bang ama, <<Mə nə pa wunia.>>

⁷ Səama ace kána mənana anre Dauda andə Jonatan a badəm Yahweh ka,[†] murəm nying Mefiboshet muna-bwabura mala Jonatan mə'kà Sawul bə auwa.

⁸ Pələa murəm twal amuna-burana bari, Armoni andə Mefiboshet, amuna mala Rizpa boarnsarile Aiya mənana bəli Sawul ka, andə amuna-burana tongno, mənana Merap boarnsarile Sawul bəli Adəriyel muna-bwabura mala Barzilaiy bwa Mehola ka.

⁹ Dauda tasə amuna-burana mənəia ka a babu amə'Gibiyon, sə à gyaria amur bə muna-nkono abadəm Yahweh; yia mənəo tongno-nong-bari ka à wù atārəia. À wal-luia abalə anonggio mədəmbe mala pwan-gərbaban, a bəkú tita pwan məssa-báli.

¹⁰ Pələa Rizpa boarnsarile Aiya twal lagir-doatu,[‡] sə sárəi ace bamúri amur tali, a bəkú tita pwan-gərbaban ba kpa mala mbulo nə kuli amur alui. Sə eari anyal a bumkuli bəà sulə amuria nə pwari, ko anyam-bondo nə du dāng.

¹¹ Abwana yi banggi Dauda gir mənana Rizpa boarnsarile Aiya, mā-twala mala Sawul pək ka.

[†] **21:7 21:7** Səni aba: 1Sam 18:3; 20:12-17; 23:18; 2Sam 9:1-7.

[‡] **21:10 21:10** lagir-doatu ko <<sangina-lagir>>

¹² Pələa Dauda wario kya pwan amú Sawul andə amú muna-bwabura male Jonatan a ban aburana mala Jabesh-Giləyat. Amə Jabesh-Giləyat ka à akdəmba à kya iu amuia a nzawara mala Bet-shan, ban mənana amə'Filisti gyaria kam, a pwari mənana amə'Filisti wal-lú Sawul amur Nkono Gilbowa ka.

¹³ Dauda twal amú Sawul andə amú muni Jonatan a ban mənə sə yinəia. Dəm ngga à ramba amú aburana mənə mənana à gyaria ka.

¹⁴ À lumsə amú Sawul andə amú muni Jonatan a bembə-ba-tali mala tárrí Kish a Zela aba bu-nzali Benjami. Koman kat ka à pè kəla mənana murəm bang ngga. Anzəm mənə ka, sə Bakuli ok hiwi ace nzalí.

*Munəki-amunəo arə akábá-bwa mala amə'Filisti
(1 Acau Kpa 20:4-8)*

¹⁵ Bè fara ka, munəo lo dəm a nre ka amə'Filisti andə amə'Isərayila. Dauda andə aburana male atə wari a mənə yì munəo ka, sə lang à nda aba munəo arə amə'Filisti ka, Dauda auləa.

¹⁶ Pələa Isəbibenop, bwa'Filisti, mwashat atə amə'kau mala akábá-bwa, mənana dəmbərya mala kada male ka, tyang tərú nə gauwa-tsùrú na (3.5), sə kùr rəi nə bəsa nggeabyau ka, bang ama nə wal-lú Dauda.

¹⁷ Səama, Abishai muna-bwabura mala Zeruya, yiu yi bwalì Dauda kàm, sə wal-lú bwa'Filistiní. Pələa aburana mala Dauda kánbi wi ama, <<A pà wunə yiu a lwa dəm atə səm dāng, ace mənana wu kəa limgi táləban mala Isərayila raka.>>

¹⁸ Anzəm mənə ka bə munəo lo dəm andə amə'Filisti a Gop. A bàkú mənə ka, Sibekai bwa

Husha, wal-lú Saf, mwashat atà amə'kau mala akábá-bwa.

¹⁹ A bè munəo dəm andə amə'Filisti a Gop ka, Elhanan muna-bwabura mala Jaare-oregim, bwa'Betalami, wal-lú mə'eam Golaya bwa'Gitti, mənana tondong kaða male nyane kəla muna-nggun-so ka.Š

²⁰ Bè munəo lo dəm a Gat. A banì ka bè bwabura nakam kaba nggurung mənana a koya bui ka, ndanə amuna-bu tongno-nong-mwashat, sə amuna-kusəu tongno-nong-mwashat a koya kusəi; kpapi kat ka à nda lumi-bari-nong-ine; yì gbal ka mə'kau mala akábá-bwa na.

²¹ Sə lang bəsəki Isərayila ka, Jonatan muna-bwabura mala Shimeyi, mə'eam Dauda wal-lui.

²² Akábá-bwa mənía ine ka, amə'kau mala akábá-bwa mala Gat na, sə à wù nə bù Dauda andə aburana male.

22

Dauda tükí Yahweh nggyal

¹ Sə Dauda bang acau mala nggyal mənía ka aban Yahweh, a bàkú mənana amsəi a bù abi-məbura kat, sə a bù Sawul ka

² ama,
<<Yahweh nda tali mem,
ban-səmbərəa mem
andə mə'amsəam;

³ We Bakuli, tali mem,
mənana abaləo sə ən nggə kum ban-auwa ka;
ntongŋo mem andə rəcandəa mala amsəban
mem,

kanggərang-ban andə ban-auwa mem;

mə'amsəam a babù b̀ik̀ibura.

4 Ən bua aban Yahweh, yì mənana kārəna bəà
b̀wangsəi ka;

Anggo sə mə nə kum əmsəban a babù abiam-
məbura.

5 Lú gumbəliam kəla eaki-nkono mala mùr;
m̀urbang̃a mala kidikiban bakiam;

6 Anggur mala Shewol tabəlikiam;
agbəli mala lú puratam.

7 Aba nggikiban mem ngga, ən bua aban Yahweh,
ən bua aban Bakuli mem.

Ok giem aba ndà male;

sə bua mem ace gbasha kúti a kiri.

8 Pələə banza dəurəo sə gəggəli,
akusəba mala kuli bəl-ryak'ryak
sə à dəurəkio;
à gəggəli acemənana bumi-lullo.

9 Yele pur a bá lulləi;

bəsa mə'earke pur a bá kúni,
nkalang mənana nggangsə ka ear-bəsa nə
baní.

10 Dìli kuli sə suləo,
pəndəa məcickiki na abata akusəi.

11 Eau a nžəm cerup sə yàlé;
e, à səni a nkəamtari gung.*

12 Tsək pəndəa mənana gumbəli ka, pələ tara male,
pərbang mana lùmsə nə mur ka kàri.†

13 Təlaban mana abadəmbi ka,
tsək nkalang bəsa lo earke.

14 Yahweh sa a kuli kəla mgbarangce.

* 22:11 22:11 Balli gbal aba Ang 18:10. † 22:12 22:12 Balli gbal
aba Ang 18:11.

- Bakuli mana Karban Kat nə Gulo ka loasə gî.‡
- 15 Túr amundi sə mesə abi-məbura,
liki'nzama male zurimúria.
- 16 Abân-məlime mala nggeamûr ndəlya,
akusəba mala banza nong kwas,
lang Yahweh gimban,
sə pyau n'yali a bá lulləi ka.
- 17 Sárə bui nə kuli sə twalam;
eamsəam a ban-məlime aba nggeamûr.
- 18 Amsəam a babù biam-məbura mə'rəcandəe,
a babù abwana mana à binəməsəam ngga,
acemənana rəcandəa malea bāki mem.
- 19 À sulə amuram a pwari murbikea mem,
səama Yahweh pam gbasha.
- 20 Sə dəm ngga pusəam, yinə mim aba dalang.
Amsəam, acemənana bumipwasə arəəm.
- 21 Yahweh pàngnə mim kəla mənana karə arə
bealboarna mem ngga;
pam tangnakusə dwanyicau-arəû mem.
- 22 Ən kpanata anjargula mala Yahweh,
sə ən kyanggi Bakuli mem aban ká pàk
bealbikea dāng.
- 23 Anggurcau male kat ka, à nda abadəmbam,
sə ən kyanggi anê male dāng.
- 24 Mə nda jik abadəmbi.
Ən bwal bamúràm arə caubikea.
- 25 Acemani ka Yahweh panam tangnakusəu kəla
mana karə arə bealboarna mem ngga,
kəla mana karə arə doboarnsari mem
abadəmbi ka.
- 26 Aban amə ləmdə məsəswatər ka, awu nə ləmdə
məsəswatər,

‡ 22:14 22:14 Balli gbal aba: Ayu 37:4.

- aban amə'dwanyicau-arəu ka, awu nə ləmdə
bamúrò, a nda mə'dwanyicau-arəu.
- 27 Aban amə'doboarnsari ka, awu nə ləmdə
bamúrò mə'doboarnsari,
aban amə'kidiki ka, awu nə ləmdə bamúrò
məbikido.
- 28 Awu nə amsə abwana mənana à paria ka,
səama aməsəo na arə amətwālbamúrú, ace
nyesəia a nzali.
- 29 A nda pitəla mem, Yahweh.
Yahweh kə tâ aba pəndəa mem.
- 30 Nə we ka, mə nə gandə loasətə amə'təlliban,
nə pagbasha mala Bakuli mem ngga, mə nə
yālī mūr sheran.
- 31 Mala Bakuli ka, njar male na jik.
Cau mala Yahweh ka à mwaməni.
Yi ka, ntongŋo na
aban abwana maŋa à kùmsə a baní ka.
- 32 Yana nda Bakuli, bə Yahweh na raka?
Sə yana nda tali, bə Bakuli na raka?
- 33 Bakuli nda ban-auwa məcandəe mem,
sə kə tsək njar mem bə duk jik.
- 34 Tsək akusəam bəà soa nzali kəla mala mbamba,
sə tamsəam amur abān mə'dāhre.
- 35 Kə kanī abuam munəo,
ace mənana bə anggarbuam gandə kar nta
mala bolo-báŋgǵá.
- 36 Sə dəm ngga à panam ntongŋo mala amsəban
mô;
sə pagbasha mô dumsənam a gulo.
- 37 A tangsəna njar ace akusəam,
ace mənana akusəam bəà kəa shambərə raka.
- 38 Ən pərnata abiam-məbura, sə ən kidikinia.
Ən pələ nzəmam dāŋg she lang ən malnia ka.

- 39 Ən twalnatea, ən zúbikia sə à gandə lo d̄ang.
E, à kpaki a nzali a kusəam.
- 40 A mārənam nə rəcandəa ace munəo;
Abwana mənana à lo arəàm ngga, a bunginia
abatam.
- 41 A tsəngɣənà abiam-məbura à pələam nzəmia,
ace mənana bən kidiki abwana mənana à
binəməsəam ngga.
- 42 À pələban, sə kəbwa pà kàm nə amsəia d̄ang;
à bua aban Yahweh, sə okia wia d̄ang.
- 43 Pələa ən goea kəla muku nzali.
Ən nyakia sə ən parkia kəla dəbang a
njarbala, sə ən mesəkia.
- 44 A amsənam aba kúnbuàna sənə abwana mem.
A tsəngɣənám ən d̄uməna múrú amur anzali.
Abwana mana ən súrəia raka, à pàk túróbadəmbu
abadəmbam.
- 45 Aməkúndàngna nə pabamuria abanam,
Lang à ok cau nə o ani amuram ngga, à nə
oakam.
- 46 Babum aməkúndàngna nə bungio,
à nə purkî balə abân-səmbərəa malea,
sə à nə yiu nə rəbəla.
- 47 Yahweh na nə yiləmu!
Bwangsəban bə pa aban Tali mem!
Gulo ka mala Bakuli na,
Tali mala amsəban mem.
- 48 Yì nda Bakuli mənana mbwekiyiam akúnì,
mənana kə yinə abwapəndəa abatam,
49 mənana pusəam ən purì bù abiam-məbura
ka.
E, a kə loasəam mə kútì abwana mənana à kə lo
arəàm ngga.

- A kə amsəam a bù bwa məbìkìbura.
 50 Acemani ka, mə nə po yàwá, we Yahweh, abalə
 anzali,
 sə mə nə tùki anggyal bʷangsəki lulləo.
 51 Pè murəm male amsəban mægule,
 sə kə ləmdəi bwa male mana dārəi ka,
 earcearəu mənana kə gəshi raka,
 aban Dauda andə aməbala male tətək.>>

23

Məsələata acau mala Dauda

- ¹ Amənia ka, à nda ka məsələata acau mala
 Dauda:
 Acau mənana à pùr a kún Dauda muna-bʷabura
 mala Jeshi;
 acau mala bwa mənana à loasəi a buno gulo,
 yì bwa mənana ʔakuli mala Yakupu dārəi ka,
 yì mə'ngyal boarna mala Isərayila:
² Bangʔo mala Yahweh bangcau nə kunam,
 cau male na a lasəam.
³ ʔakuli mala Isərayila nanacau,
 Tali mala Isərayila nanəm ama,
 <<Bwa mənana kə yálmúr aʔwana nə bealboarna,
 mənana kə yálmúrú nə banggi ʔakuli ka,
⁴ nə pa kəla təlaban mala dəmbari, lang pwari nə
 nggə eau ka,
 dəmbari mənana pənə apərbang raka,
 lang lolloapi bondo nə nggə to a nzali,
 aba tā-pwari anzəm nya mala mbulo ka.
⁵ Aba məsəcau ka, anggo sə bala mem pa aban
 ʔakuli re?
 Yì ka kutina aba kùrcau nə mim,
 pàcau mənana málá male pà kàm raka,

kùrcau mənana giləkice aba koyagir, sə
 kwakite kàngkàng ngga.
 Məno nda amsəban mem kat,
 andə suño mem kat.
 Pà nə tsəi bə gul re?

⁶ Səama amə'bealbikea ka, à nda kəla azwe
 mənana à nè sukkia ka,
 acemənana kəbwa pa nè jea nə bui dāng.

⁷ Bwa mənana nə jea ka,
 duməna púp nə kùr rəi nə gara-bolo ko gara
 nzo.

Sə à nə pisəia a bəsa kàng a kə banì.>>

Akanggərang aburana mala Dauda

⁸ Amənia ka, à nda ka alullə akanggərang
 abwana mənana Dauda ndanəia ka: Joshep-
 Basshebet bwa Tachemon, nda mədəmba mala
 aməgulo-lwa, sə à tunəi dəm ama Adino, bwa
 Ezni; wal-lú abwana gbəman-tongno-nong-tàrú
 (800) aba lwa mwashat.

⁹ Bwa mənana kpate ka, nda Eleaza muna-
 bwabura mala Dodo, muna-bwabura mala Ahohi;
 nda mwashat atə akanggərang amə'lwa tàrú mana
 atə Dauda, lang à cam kàngkàng a kún amə'Filisti
 mənana à yi ramba abanbwaná ace lwa, sə abu-
 rana mala Isərayila nyar nətea ka.

¹⁰ Yì ka, lo sə wal amə'Filisti ba auləa pàkki wi,
 gandəa bui shiuri arə nggeabyau; sə a mənə yì
 pwari ka, Yahweh yinə limurəm məgule; sə lang
 amə'lwa nyare à yiu anzəmi ka, kə gír mənana
 à pàk ka, nda pwan gəna-lwa mala abiu-məbura
 mənana à wal-luia ka.

¹¹ Sə Shamma muna-bwabura mala Agi bwa
 Harar kpa. Lang amə'Filisti ram rəia abanbwaná

a Lehi a ban bè baban mənana lumsə nə gwa-long ngga, acili amə'lwa mala Isərayila banggi amə'Filisti.

¹² Səama yì Shamma ka cam a tsùrú mala babanì, munə ace, sə wal amə'Filisti, sə Yahweh yinəi Isərayila limurəm mægule.

¹³ Pələa akanggərang amə'lwa mənia tàrú abalə aməgulo lumi-tàrú mala amə'lwa ka, à suləo sə à yiu aban Dauda a gumi-ba'tali mənana a Adu-lam ngga nə kún pwan-gərbaban, a bàkú mənana amə'lwa mala amə'Filisti duk-katti a banghaban Refayim ngga.

¹⁴ A mənə yì bàkú ka, Dauda na a kanggərang-ban, sə amə'Filisti ka, à angja Betalami sə à tamsəna bè nggəsan mala amə'lwa malea abanì.

¹⁵ Sə Dauda bua məsamur kərkər, na ama, <<Məsamur mala mùr tūli-mùr mənana a kún là mala Betalami ka, walnam kərkər. Mə nə earce, bè bebwə nə dārəa nə pəm ngga!>>

¹⁶ Akanggərang amə'lwa man tàrú ka, à ar nəbalə amə'lwa mənana aba kàtti mala amə'Filisti ka, à kya dārə mùr a tūli-mùr mənana a kún là mala Betalami ka, sə à twali à yinəi Dauda. Səama binə nuie; soləi a nzali abadəm Yahweh.

¹⁷ Bang ama, <<Bə sappi banam, Yahweh, mənana bən nu mùr man ngga! Mənia ka nkila mala aburana na mənana à twal yiləmia a kún buia ka re?>> Acemani ka, Dauda nu mürnì dāng. Akanggərang aburana man tàrú ka, à na à pək amənia yì agir ka.

¹⁸ Abishai, mə'eam Jowap, muna-bwabura mala Zeruya nda bwaməgule amur amə'lwa mənə lumi-tàrú ka. Pàktúró nə kađa male a munəo arə

aburana gbəman-tàrú (300), sə wal-luia, sə kum lulləu atà akanggərang amə'lwa mənə tərú ka.

¹⁹ Yì na mənana lulləi zəkí kútì mala əbwana man lumi-tàrú ka, acemani ka, à twali pələ mə'sàrəban amuria; səama, à balli əbalə amə'lwa man tərú ka dāng.

²⁰ Benaya muna-əwabura mala Jehoyada ka, kanggərang əwa na mənana pur a Kabzil ka; pàkki agir gyambəliban məgulke. Yì na mənana wal amuna-burana bari mala Ariyel əwa Mowap ka. Dəm ngga, a pwari mana talimbulo kpani ka, sulə atà im əba tūli, sə wal-luí kàm.

²¹ Wal-lú bə əwa'Masar, kaba əwa. 'Bwa'Masar mənə ka, ndanə nkongho a bui, səama Benaya sulə atə nə gara-kwalta, ak nkongho a bu əwa'Masarnî, sə wal-luí nəi.

²² Amənə ka, à nda ka agir mənana Benaya muna-əwabura mala Jehoyada pea ka, sə kumbi bəmúri lulləu atà akanggərang amə'lwa mənə tərú ka.

²³ Lulləi zəkí kútì mala əbwana man lumi-tàrú ka, səama bwalta amənə tərú ka dāng. Sə Dauda twali tsəi, duk əwaməgule amur amə'yáltè.

²⁴ Abea əbwana əbalə əbwana mənə lumi-tàrú ka, à nda ka:

Asahel mə'eam Jowap;

Elhanan muna-əwabura mala Dodo əwa Beta-lami;

²⁵ Shamma əwa Harot,

Elika əwa Harot;

²⁶ Helez əwa Palti;

Ira muna-əwabura mala Ikkesh əwa Tekowa;

²⁷ Abiyeza əwa Anatot;

Mebunayi əwa Hushati;

- 28 Zalmon bwa Ahohi;
Maharayi bwa Netofa;
29 Helep muna-bwabura mala Baana bwa
Netofa;
Ittayi muna-bwabura mala Ribayi bwa Gibiya
mala bu-nzali Benjami;
30 Benaya bwa Piraton;
Hiddayi bwa mala amealmur Gaash;
31 Abi-albon bwa Arbati;
Azəməvet bwa Barhum;
32 Eliyaba bwa Shaalboni;
amuna-burana mala Jashen;
sə Jonatan;
33 Shamma bwa Harar;
Ayyiam muna-bwabura mala Sharar bwa Arar;
34 Elifelet muna-bwabura mala Ahasbayi,
muna-bwabura mala bwa Ma'aka;
Eliyam muna-bwabura mala Ahitofel bwa Gilo;
35 Hezəro bwa Kamel;
Pa'arayi bwa Arbi;
36 Igal muna-bwabura mala Natan bwa Zoba;
Bani bwa Gad;
37 Zelek bwa Amon;
Naharayi bwa Beerot, mə-bwal-agirmunəo mala
Jowap muna-bwabura mala Zuriya;
38 Ira bwa Itəri;
Garep bwa Itəri;
39 sə Yuriya bwa Hitti. Yìà kat ka, à nda lumi-
tărú bwamdə tongno-nong-bari (37).

24

Dauda bal amə'lwa

¹ Dəm ngga bumlulla mala Yahweh earki amur Isərayila, soakita Dauda arəia bə banggia wia ama, <<Wu kyane wu bal amə Isərayila andə amə Yahuda.>>

² Pələa murəm banggi Jowap mə'sàrəban mala amə'lwa mənana atè ka ama, <<Wu kya abalə atau mala Isərayila tite a Dan aban ká Biyasheba, sə wu pwan alullə amə'lwa, ace mənana bən sùrə lakki malea.>>

³ Sə Jowap ne wi ama, <<Bə Yahweh Bakuli mô hatəki abwana kusə gbəman, sə bə məsə bwaməgule mem murəm bə səni. Səama mana tsəa sə bwaməgule mem murəm earce nə pək mənəia yì gír ka?>>

⁴ Kat andə mani ka, cau mala murəm par mala Jowap andə aməsà'arə amə'lwa, pələa à nying badəm murəm, à o a pwan alullə amə'lwa mala Isərayila.

⁵ À yàl nkaring Jodan, à kya tsək kàttì a Aruwa, a njar-kunmur mala nggea-là mənana a tsùrú mala banghaban, a bu-nzali Gad ka. À lo kano ka, à wari a Jaza.

⁶ Pələa à yiu a Giləyat, andə bu-nzali mala Tatim-Hodshi, sə à yiu a Dan-jaan, sə à pələa aban ká a Sidon;

⁷ sə à yiu a kanggərang-ban mala Taya andə anggea-là mala amə'Hivi andə mala amə'Kan'ana kat; sə à pur aban ká nə [Negev], njar-kunmur mala Yahuda a Biyasheba.

⁸ Sə lang à gingəna aba nzalì kat ka, à yi bik Urəshalima a masələata zongno tongno-nong-ine nə anongno lumi-bari.

⁹ Jowap pe murəm lakkì mala abwana mənana à ballia ka: aba Isərayila ka, akanggərang abwana mənana à kə bwal nggeabyau ka, à nda á-gbəman-tongno-nong-tàrú (800,000), sə amə Yahuda ka, à nda á-gbəman-tongno (500,000).

Bashi mala Yahweh arə caubikea mala Dauda

¹⁰ Babum Dauda tè anzəm mana balləna abwana ka. Sə Dauda ne Yahweh ama, <<Ən pàngŋəná caubikea məgule nə gír mənana ən pək ka. Səama ado ka, ida, Yahweh twalí guro mò ban məbane mənana pək ka, acemənana ən pàngŋəná gír bwabana.>>

¹¹ Sə lang Dauda lo nə dəmbəri ka, cau mala Yahweh yiu aban məbangnəa Gad, mə'səna mala Dauda ama,

¹² <<Kya banggi Dauda ama, <Yahweh kə na ama, mə nda rə po agir tàrú. Twal mwashat atea, mənana Mə nə yinəi amuro ka.> >>

¹³ Nda Gad yiu aban Dauda sə banggi wi cə ama, <<Bə nzal-gula mala pələa tàrú yipo aba nzali mô le, ko awu nə bang a badəmba abio-məbura sə à nə nggə pəto mala azongŋo tàrú le, ko bə kwánó-twəl-là sulə aba nzali mô mala nongŋo tàrú? Ado ka, balkibabumo sə wu nam, ya pa'eare na babumo twalo, ace mənana mə kya banggi bwa mənana túram ngga.>>

¹⁴ Pələa Dauda banggi Gad ama, <<Mə nda aba nggikiban kərkər. Nə boaribani bə səm kpa a babù Yahweh, acemənana məsəswatər male gulo; pà mə nə eare bə səm kpa a babù bwapəndəa dāng.>>

15 Nda Yahweh tasə kwánó-twàl-là amur Isərayila, twal a dəmbəri mənə aban ká masələata anonggio mənana à kasə ka. Sə aburana á-lumi-tongno-nong-bari (70,000) wũ, twal a Dan aban ká a Biyasheba.

16 Lang məturonjar mala Yahweh sárə bui sə ləmdəi nəban Urəshalima ace kidike ka, Yahweh nggadi dənyicau male arə mənə yi gir'murmwana ka, sə ne məturonjar mənana kə kidiki abwana ka ama, <<Karəna! Ado ka nyesə buo.>> Sə məturonjar mala Yahweh ka, nda a katəra mala Arauna bwa'Jebus.

17 Dauda sən məturonjar mənana kə kidiki abwana ka. Pələa ne Yahweh ama, <<Səni, mə nda mənana ən pak caubikea ka; mə nda mənana ən pak məbike ka. Sə anzur mənia ka, mana à pa? Ida, deki buo bə pələ arəəm sənə bala mala tárrám.>>

Dauda bak gyangjan

18 Gad yiu aban Dauda a mənə yi pwari ka, sə banggi wi ama, <<Eauwe, kya bakkì Yahweh gyangjan a katəra mala Arauna bwa'Jebus.>>

19 Nda Dauda lo aba kpata cau mala Gad kəla mənana Yahweh na ka.

20 Lang Arauna dili məsəi sə sən murəm andə amətúró male dəshini aban yiu ka, pələa wario kya bun a badəm murəm nə baməsəi a nzali.

21 Sə Arauna bang ama, <<Mana yinə bəwaməgule mem murəm abanam, mim guro male?>>

Dauda banggi wi ama, <<Ace kúr katəra a buo, ace mənana mə bakkì Yahweh gyangjan, ace tamsə mənia yi kwánó-bikea ka, bə nying abwe.>>

²² Arauna ne Dauda ama, <<Bè b̄waməgule mem murəm twali sə b̄ə paboro mala ḡir mənana boari wi ka. Səni, ajamnda mem nia ka, twalia ace paboro mala pisəe kəring. Sə agara nyagir andə anggun-rya malea nia ka ace gimsa.

²³ Agir mən̄ia kat ka, we murəm, mim Arauna ən pan̄i murəm.>> Sə Arauna banggi murəm d̄əm ama, <<Bè Yahweh Bakuli mō ak boro mō.>>

²⁴ Səama murəm ne Arauna ama, <<Awo; mə nə k̄ur̄i nə k̄ur̄ó. Pà mə nə paboro mala pisəe kəring aban Yahweh Bakuli mem sə ən mbwe kəḡir ace raka d̄ang.>> Nda Dauda k̄ur̄ katəran̄i andə ajamndè a k̄un məsəboalo shekel lumi-tongno ka.

²⁵ Dauda bakk̄i Yahweh gyanḡan aban̄i, sə pa agir'nkila mala pisəe kəring andə apaboro mala dotarəu. Pələa Yahweh ok hiwi male amur nzalini, sə twal̄i Isərayila kwánó-bikê.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93